VERSLAG

VAN DE

NEGENTIENDE ALGEMEENE VERGADERING DER NEDERLANDSCHE ENTOMOLOGISCHE VEREENIGING,

GEHOUDEN

TE LEIDEN, DEN 29sten AUGUSTUS 1863.

Tegenwoordig zijn de Heeren:

Dr. S. C. Snellen van Vollenhoven, *President*,
Dr. M. C. Verloren, *Vice-President*,
Mr. H. W. de Graaf, *Secretaris*,
N. H. de Graaf, *Conservator* en

van de leden de Heeren: Prof. Cl. Mulder, G. M. de Graaf, Mr. Bijleveld, Breukelman, Snellen, Lodeesen, Grebner, Kinker, Backer Sr., Maitland, Hartogh Heys van de Lier, Dr. van Hasselt, Dr. Burgersdijk, van der Wulp, Dr. Piaget en Backer Jr.

De voorzitter van het bestuur opent de vergadering met eene korte toespraak, waarin hij in de eerste plaats mededeeling doet, dat hij op verzoek van de overige leden van het bestuur den voorzittersstoel heeft ingenomen, omdat Prof. J. van der Hoeven, aan wien in het vorige jaar de leiding dezer vergadering was opgedragen, bezwaar had gemaakt zich de op hem

uitgebragte keuze te laten welgevallen. Daarna rigt de voorzitter een woord van welkomst tot het nieuwe lid den Heer Bijleveld en eindigt met den wensch, dat ook deze bijeenkomst wederom moge bijdragen om onze kennis uit te breiden en den onderlingen band van wetenschap en vriendschap vaster zamen te halen.

De notulen der vorige vergadering worden goedgekeurd.

De voorzitter brengt het volgende verslag uit:

Ik heb de eer u volgens art. 16 onzer wetten verslag te doen van den toestand onzer vereeniging gedurende het afgeloopen maatschappelijke jaar tot op den dag van heden, welke voor ons een' nieuwen jaarkring doet aanvangen.

Mogten wij op onze vorige algemeene vergadering er ons in verheugen dat de dood ons geene offers afgeeischt had, wij betreuren het, helaas! des te meer dat wij het afsterven van drie onzer medeleden te vermelden hebben. Niet langen tijd na die bijeenkomst kwam tot ons de treurige tijding dat Dr. J. Wttewaall den 3^{en} Aug. bezweken was aan de kwaal, die hem ondermijnde; in de maand Julij l.l. overleed aan eene slepende ziekte de Heer C. J. Tengbergen, terwijl in den winter Dr. V. H. Huurkamp van der Vinne, een onzer oudste leden, den onvermijdelijken tol aan de natuur betaalde. Op onze laatste vergadering te Haarlem mogten wij ons nog in zijn bijzijn verheugen, ons zoo veel te wenschelijker daar eene zeer pijnlijke kwaal hem meermalen verhinderd had vroegere bijeenkomsten bij te wonen. Wttewaall lag toen reeds aan het ziekbed gekluisterd. Beiden waren ons hooggeachte medeleden, wier gemis wij zeer betreuren. Onze geachte secretaris heeft de kennisgevingen van het overlijden met een brief van rouwbeklag aan hunne weduwen beantwoord. De Hr. H. v. d. Vinne moge aan eenigen onzer leden persoonlijk onbekend gebleven zijn, zijne nagedachtenis verdient door allen in eere gehouden te worden, daar het voornamelijk aan zijne bemiddeling te danken is dat Teyler's stichting aan de door ons gedane voor-

stellen een gunstig oor heeft geleend. Van den zoo ijverigen en verdienstelijken Wttewaall, wiens overlijden voor den landbouw en de houtcultuur een even zware slag is als voor de entomologie, heb ik in den Ned. Spectator eene korte levensbeschrijving gegeven en ik hoop binnen kort in staat te zullen worden gesteld om aan de vereeniging een exemplaar aan te bieden van een door zijne pen bewerkt Volksleesboek over schadelijke en nuttige insecten, een nagelaten werk, dat binnen kort te Groningen het licht zal zien.

Moeten wij het gemis van drie zoo wakkere mannen betreuren, wij hebben ons aan de andere zijde te verheugen over het toetreden van drie nieuwe leden tot onze Vereeniging, met name Jhr. Mr. W. C. M. de Jonge van Ellemeet te Middelburg, M. G. van Woerden te Rotterdam en Mr. R. T. Bijleveld te Leyden.

Één lid, de baron Henri van Pallandt, heeft in het afgeloopen jaar voor zijn lidmaatschap bedankt.

Van ons eerelid den Heer A. W. E. Ludeking, officier van gezondheid, thans in de Molukken, ontving het bestuur een' brief van dankzegging voor het toekennen van het eerelidmaatschap.

Onder de brieven door het bestuur ontvangen verdienen buitendien de volgenden vermeld te worden.

Een van den Heer Julius Lederer, redacteur van het *Wiener Ent. Monatschrift*, ten gevolge van welk schrijven voortaan ons Tijdschrift tegen een exemplaar van het Wiener Entomologische Monatschrift zal worden geruild. De eerste toezending van dit Oostenrijksche tijdschrift was met ongekleurde platen; na den ontvangst evenwel van het onze heeft Lederer zich gehaast gekleurde platen van het Monatschrift over te zenden, voor zoo verre die voorhanden waren.

Met den Heer Alphonse Perrier te Caen in Normandije is op diens aanvrage eene overeenkomst gesloten met opzigt tot het ruilen van ons tijdschrift tegen het *Bulletin de la Société Linnéenne de Normandie*, van welk laatste tijdschrift reeds de zeven eerste jaargangen ontvangen zijn.

Voorts ontving onze Vereeniging een schrijven van de Kon. Maatschappij tot aanmoediging van den Tuinbouw, aan welke in ruil tegen het Jaarboek, door haar uitgegeven, het laatste verslag onzer vereeniging is afgestaan, met bereidverklaring onzerzijds om dien ruil jaarlijks voort te zetten.

In Februarij heeft de heer Janssen, oud-Indisch hoofdambtenaar, voormalig secretaris der Nederlandsch-Indische maatschappij van Nijverheid eene ruiling van tijdschriften voorgesteld tusschen die maatschappij en onze vereeniging. Na inzage genomen te hebben van twee jaargangen van het *Tijdschrift voor nijverheid*, uitgegeven door genoemde maatschappij, heeft het bestuur gemeend beleefdelijk dit aanbod te moeten afwijzen, aangezien het hem voorkwam dat de onderwerpen in het Indische tijdschrift voor nijverheid behandeld, zich te weinig bewogen op het gebied van het terrein, 't welk onze vereeniging voor zich heeft afgebakend. Immers men trof slechts één stukje aan in de twee jaargangen, dat eenig entomologisch onderwerp behandelde, nam. de zijdewormteelt in de Lampongsche districten, en dit stukje kon slechts voor eene korte mededeeling gelden.

In den aanvang van dit jaar deed Z. Exc. de Minister van Binnenl. Zaken onze Vereeniging de eer aan, haar eene missive te doen toekomen ter begeleiding van eene vrij groote hoeveelheid eijeren der Japansche *Bombyx Yama-mai*, hier te lande aangebragt door de zorgen van den officier van gezondheid Jhr. Pompe van Meerdervoort. Het bestuur heeft zich gehaast aan Z. Exc. zijne dankbetuigingen te doen toekomen voor dit merkwaardige en hoogst belangrijke geschenk met toezegging van mededeeling der te verkrijgen uitkomsten. De eijeren zijn daarop aan zoo velen uwer als daarvan wenschten te ontvangen, uitgedeeld, en de aanvankelijke resultaten der opkweeking geven aanleiding om eene zeer gelukkige uitkomst te verwachten.

Aan de HH. Bestuurders van Teyler's tweede stichting, onze Maecenaten, is met bijbehoorende missive het 5e deel van ons Tijdschrift opgezonden.

Dat tijdschrift zelf is geregeld voortgegaan en heeft in de uitgave geene vertraging ondervonden. De platen voor de beide laatste nommers van den 6^{en} jaargang zijn bij de coloristen in bewerking, zoodat het zesde deel weldra geheel de pers zal hebben verlaten. Ofschoon nu, ten gevolge van het inzenden van eenige grootere stukken, de uitgave geene vertraging heeft ondervonden, zoo blijft de redactie nog reden overig houden om te herhalen, wat reeds eenmaal op vorige vergaderingen is gezegd, dat het namelijk te betreuren is dat de leden het tijdschrift nog niet beschouwen als eene algemeene portefeuille, waarin onder elkander zoowel als afgesloten waarnemingen ook vlugtig gedane waarnemingen, ja vermoedens en vragen zelfs worden nedergelegd. Men meent dat men slechts met afgeronde stukken mag te voorschijn treden en vergeet dat iedere observatie, hoe gering ook en vlugtig gedaan, toch als aanleiding tot naauwkeuriger onderzoek groote waarde kan hebben en tot immense resultaten aanleiding geven.

Het werk over de Nederl. vlinders, tweede serie van het werk van Sepp, werd in den loop van dit jaar met veertien nommers vermeerderd, onder welke meer bepaald opgenoemd mogen worden *Coleophora caespititiella* Zell. en *juncicolella* Staint. van den Hr. Albarda, *Chauliodus chaerophyllellus* Goeze, een nagelaten stuk van wijlen ons waardig medelid Ver Huell, twee *Lithocolleten* benevens *Sarothripus revayanus* door de Roo van Westmaas en *Eupethecia tripunctaria* door Snellen. Voor zoo verre het aan lithographie mogelijk is met gravure te concurreren, staan de platen niet achter bij die welke in het buitenland verschijnen.

Onze boekerij is in den loop van dit jaar zeer toegenomen. Bij eene vlugtige optelling is mij gebleken dat wij, 't zij door ruiling tegen ons tijdschrift, 't zij als geschenk meer dan 30 nommers ontvingen, waarvan enkelen uit meer dan een deel bestaan. Het bestuur vleit zich dat het u aangenaam is tegenwoordig niet alleen de titels dier werken, maar ook de opgave van den entomologischen inhoud in het Tijdschrift te kunnen lezen.

Wij mogen ons in een ander opzigt mede verheugen, namelijk met betrekking tot den staat der kas, waaromtrent u later door onzen geachten secretaris mededeeling zal gedaan worden.

Mij rest nog u te spreken over onze verzameling van insecten, doch wat zal ik u uiteenzetten wat u reeds voldoende bekend is, wat u misschien gisteren door eigene aanschouwing is gebleken? 't Zij voldoende te zeggen: Eindelijk is onze verzameling in een der localen van 's Rijks Museum van Natuurlijke Historie overgebragt, alwaar zij niet alleen veilig staat, maar door de leden zoo dikwijls het hun aangenaam is, zonder bijzondere aanvrage en formaliteiten, kan beschouwd en bestudeerd worden. Het is te hopen — en mag ik er niet bijvoegen: te voorzien? — dat deze verzameling nu spoedig eene standaart-collectie onzer vaderlandsche fauna zal worden, en aldus voor de studie der entomologie belangrijke resultaten zal opleveren.

Ik meen alzoo, M. H. alle punten, uwer aandacht waardig te hebben vermeld om u een beeld voor te stellen van den toestand onzer Vereeniging op den huidigen oogenblik. Moge het gesprokene bij u het denkbeeld verlevendigd hebben, dat ons genootschap op den goeden weg van vooruitgang wandelt en tevens het voornemen versterkt om het daarvan nimmer te laten afwijken.

Uit het verslag van den conservator blijkt, dat de collectie behoorlijk is geconserveerd en dat verscheidene leden, met name de Heeren Snellen, Kinker, Lodeesen, Grebner en Backer Jr., al dadelijk met de meeste bereidwilligheid hebben voldaan aan de uitnoodiging van het bestuur, vervat in zijne circulaire van April 1863, om door toezending van hier te lande gevangen insekten de verzameling te vernieuwen en in gewenschten staat te brengen.

De vermeerdering der bibliotheek zal blijken uit de boekenlijst achter dit verslag geplaatst.

De conservator eindigt zijn verslag met het aanbieden van een exemplaar van Hoefnagel's *Diversae Insectarum volatilium Icones, ad vivum accuratissime depictae* A°. 1630 voor de bibliotheek, hetwelk in dank wordt aangenomen.

De secretaris doet verslag van den staat der kas.

De ontvangsten hebben over het afgeloopen jaar bedragen	ƒ 1452,46.
De uitgaven	" 540,01.
Zoodat de rekening sluit met een batig slot van	ƒ 912,45.

Waarbij echter moet worden opgemerkt:

1° dat onder dit saldo begrepen zijn de gelden door den Heer van Eyndhoven geschonken met bepaalde bestemming.

2° dat van dit saldo nog moeten voldaan worden de rekeningen van de HH. Brill en Sepp over 1862/63, welke betaling nog niet is kunnen gedaan worden, om dezelfde redenen als in het vorige verslag zijn opgegeven (bl. 6).

De secretaris deelt vervolgens mede dat, overeenkomstig het besluit in de vorige vergadering genomen (verslag bl. 5), door hem voor de bovenbedoelde schenking van Eyndhoven zijn aangekocht drie pandbrieven in de nationale hypotheekbank te Amsterdam, ieder groot ƒ 100 rentende 4 pCt.

Eindelijk vraagt de secretaris aan de vergadering of zij er hare goedkeuring aan hecht, dat hij de overige bij hem in kas zijnde gelden, zooveel mogelijk, eveneens belegge in bovengenoemde rente gevende pandbrieven, zooals hij reeds nu gedaan had. De vergadering keurt goed, dat de gelden der vereeniging op die wijze zullen belegd worden.

De voorzitter benoemt de Heeren Maitland en Hartogh Heys van de Lier om, ingevolge art. 23 der wet, de rekening en verantwoording van den secretaris na te zien.

De voorzitter brengt ter kennis van de vergadering, dat hij een' brief heeft ontvangen van den Heer Mr. J. P. Amersfoordt, eene uitnoodiging bevattende voor de leden der vereeniging, om tegenwoordig te zijn bij het in werking brengen van zijn' stoomploeg, des Zaturdags 26 September e. k., op de Badhoeve in den

Haarlemmermeerpolder, en zulks ter gelegenheid van de tentoonstelling der Hollandsche Maatschappij van Landbouw te Haarlem.

Nog is ingekomen eene gedrukte circulaire van den boekhandelaar Frederik Muller te Amsterdam, inhoudende dat hij door de Smithsonian Institution te Washington tot haren letterkundigen agent voor Nederland is benoemd, zoodat voortaan al wat aan haar zal toegezonden, of van haar zal ontvangen worden, door zijne tusschenkomst moet worden geexpedieerd.

Beide brieven worden aangenomen voor kennisgeving.

De Heeren Maitland en Hartogh Heys van de Lier brengen verslag uit, dat zij de rekening en verantwoording van den secretaris nagezien, met de bescheiden vergeleken, conform bevonden en goedgekeurd hebben. De voorzitter brengt hun deswegens den dank der vergadering toe.

De Heer Hartogh Heys van de Lier stelt voor om het *Correspondenz-Blatt für Sammler von Insekten* voor de bibliotheek aan te koopen. Daar de vereeniging echter reeds verscheidene jaargangen daarvan ten geschenke heeft ontvangen van den uitgever Dr. Herrich Schaeffer, wordt besloten den aankoop voorloopig uit te stellen, in afwachting of de uitgever met de toezending zal voortgaan.

Mr. H. W. de Graaf, volgens art. 13 der wet, als secretaris aftredende, wordt met 19 van de 20 stemmen herkozen.

Ter voldoening aan art. 55 draagt het bestuur twee dubbeltallen voor, opdat uit ieder dubbeltal een lid worde gekozen voor de redactie van het Tijdschrift.

Eerste dubbeltal: de HH. Prof. J. van der Hoeven en Mr. J. H. Albarda.

Tweede dubbeltal: de HH. Dr. J. A. Herklots en F. M. van der Wulp.

Van de 20 uitgebragte stemmen erlangt

Prof. J. van der Hoeven.	12	stemmen.
Mr. J. H. Albarda.	8	„
Dr. J. A. Herklots.	17	„
en F. M. van der Wulp.	3	„

Zoodat de Heeren van der Hoeven en Herklots als leden der redactie van het tijdschrift herkozen zijn.

Met 12 stemmen wordt besloten, dat de twintigste algemeene vergadering zal gehouden worden te Amersfoort. Zeven leden stemmen voor Arnhem en één lid stemt voor Utrecht.

Vermits evenwel op de mogelijkheid wordt gewezen, dat men te Amersfoort geen geschikt locaal zal kunnen vinden tot het houden der vergadering, gaat men tot eene nieuwe stemming over, ten einde eene andere stad aan te wijzen, alwaar de vergadering zal gehouden worden, *voor het geval* dat daartoe onverhoopt te Amersfoort geene geschikte gelegenheid mogt kunnen gevonden worden.

Voor Arnhem worden daarop 12 en voor Utrecht 8 stemmen uitgebragt, zoodat de vereeniging in het volgende jaar te Arnhem zal vergaderen, *indien* te Amersfoort geen locaal beschikbaar mogt zijn.

Uit handen van den voorzitter ontvangt de vergadering een overdruk van Stål's *Synopsis Coreidum et Lygaeidum Sueciae*, door den schrijver aan de vereeniging ten geschenke ge geven.

De Heer Hartogh Heys van de Lier biedt voor de bibliotheek aan een exemplaar van: Milne Edwards', *Élémens de Zoologie*, *Bruxelles* 1837; Erichson's, *Genera et species Staphylinorum*, *Berolini* 1840 en Godart's, *Histoire naturelle des Lépidoptères ou Papillons diurnes et crépusculaires des environs de Paris*, *Paris* 1820 et 1823. III. vol. Bij acclamatie brengt de vergadering haren dank aan den milden gever voor dit belangrijke geschenk.

Dr. Herklots treedt de vergadering binnen.

Naar aanleiding van een' door den voorzitter ontvangen brief van Dr. Staring, betreffende de collectie van wijlen Dr. Wttewaall, wordt de vraag besproken of de Vereeniging, zich deze verzameling aantrekkende, van de Regering zal trachten te verkrijgen dat deze door de aanstelling van een van rijkswege bezoldigden conservator, voor de instandhouding en uitbreiding dier collectie zorge.

Uit de daarover plaats hebbende gedachtenwisseling blijkt, dat de bedoelde collectie zich thans ten huize van den Heer Snellen van Vollenhoven bevindt, maar toebehoort aan de familie van Dr. Wttewaall, zonder welker voorkennis en goedkeuring in deze dus wel niet kan gehandeld worden. Ofschoon de vergadering het daarover volkomen eens is, dat, indien er eenige stap in deze zaak gedaan wordt, deze van de vereeniging behoort uit te gaan, acht men het echter algemeen vooralsnog ontijdig een bepaald besluit te nemen, zoolang het gevoelen der betrokken familie niet is ingewonnen, daargelaten nog de vraag welk voorstel men aan de Regering zal behooren te doen. Betreffende dit laatste spreekt Prof. Mulder als zijne overtuiging uit, dat de collectie van Wttewaall nergens grooter nut zou kunnen stichten, dan bij het onderwijs in de natuurlijke historie aan eene landhuishoudkundige school, terwijl zij, bij eene van onze hoogescholen of bij eenig genootschap geplaatst, een dood kapitaal zou worden en geene wetenschappelijke rente ten algemeenen nutte zou afwerpen.

Op grond van een en ander besluit de vergadering voorloopig, dat het bestuur in onderhandeling zal treden met de familie Wttewaall en ook bij de Landsregering stappen zal doen om te zorgen, dat de collectie bewaard blijve.

De vergadering wordt voor een half uur geschorst.

Na heropening brengt de voorzitter ter tafel eenige uitmuntende teekeningen, de anatomie van *Culex pipiens* voorstellende en vervaardigd door wijlen het lid der vereeniging den Heer Schubärt. Hij stelt voor deze teekeningen met den daarbij behoorenden tekst uit te geven, en voor die uitgave te gebruiken de gelden door den Heer van Eyndhoven geschonken; zullende op die wijze niet alleen de gelden worden besteed overeenkomstig het doel, waarmede ze gegeven zijn, maar tevens eene waardige hulde worden gebragt aan de nagedachtenis van den verdienstelijken Schubärt.

Verscheidene leden voeren over dit voorstel het woord, uit welke discussie blijkt, dat de overgelegde teekeningen niet de

eenigen zijn, die van Schubärt's hand afkomstig, zouden kunnen uitgegeven worden, daar zoowel de Academie te Groningen, als Dr. Verloren, in het bezit zijn van nog vele andere teekeningen van denzelfden natuuronderzoeker en daaronder eenigen, die, om hare meerdere volledigheid, voor eene afzonderlijke uitgave beter geschikt schenen, dan de ter tafel gebragten.

Een en ander geeft Dr. Herklots aanleiding om op te merken, dat men eene meer waardige hulde aan Schubärt's nagedachtenis zou brengen, indien men al zijne nagelaten teekeningen met bijbehoorende manuscripten in het licht gaf, dan wanneer men zich tot de publicatie van dit of dat gedeelte bepaalde; dat evenwel zoodanige uitgave meer tot de bemoeijingen van de Kon. Academie van wetenschappen of van de Haarlemsche Maatschappij der wetenschappen, maar minder tot die der vereeniging behoort, zoodat, naar zijne meening, de genoemde Academie of Maatschappij zich de zaak hadden aan te trekken.

In stemming gebragt, wordt het gedane voorstel met bijna algemeene stemmen verworpen, maar daarentegen spreekt de vergadering als haar oordeel uit, dat het, en in het belang der wetenschap, en voor de eere van Schubärt's nagedachtenis zeer wenschelijk zou zijn, indien de bezitters van diens teekeningen zich tot de Academie of de Haarlemsche maatschappij wendden, ten einde te bewerken, dat eene dezer instellingen zich de publicatie aantrok.

Dientengevolge worden de Heeren Cl. Mulder, als directeur van het academisch Museum van natuurlijke geschiedenis te Groningen, en Dr. Verloren uitgenoodigd zich met de Kon. Academie en Haarlemsche Maatschappij in verbinding te stellen en ook, zooveel noodig met Mevr. de weduwe van Eyndhoven, omdat deze waarschijnlijk, uit de nalatenschap van haren overleden echtgenoot, mede nog teekeningen van Schubärt's hand zal onder zich hebben.

Voor het determineren van de insekten der verzameling van de vereeniging bieden zich aan:

Van der Wulp. . . . . voor de Diptera.

Snellen	voor de	Macrolepidoptera.
H. W. de Graaf.	„ „	Microlepidoptera.
Snellen van Vollenhoven . .	„ „	Hymenoptera,
	„ „	Coleoptera, [1])
	„ „	Orthoptera en
	„ „	Libelluliden.
Maitland.	„ „	Hymenoptera.
Herklots.	„ „	Hemerobiden.
Van Hasselt	„ „	Arachniden.

De secretaris wordt gemagtigd, naar bevind van zaken, een of meerdere tijdschriften voor de bibliotheek aan te koopen, welke daarin nog niet worden gevonden.

De Heer Herklots deelt mede, dat Dr. M. Salverda te Leyden, als lid der Vereeniging verlangt ingeschreven te worden. De secretaris zal dien Heer op de lijst der leden plaatsen.

De huishoudelijke werkzaamheden hiermede afgeloopen zijnde, gaat men over tot de wetenschappelijke mededeelingen.

De Hr. van Hasselt geeft, in aansluiting aan zijne vroegere beschouwing van het werk van Blackwall over de *Spinnen*, (zie *Tijds. v Entomol.* V^de^ D. 1862, blz. 15), een kort overzigt van een tweede merkwaardig boek aangaande dit onderwerp, uit den nieuwsten tijd, t. w. dat van Nicolaus Westring, getiteld: *Araneae Suecicae*, Gothoburgi 1861. Even als Clercq, de Geer en andere zijner voorgangers in het vaderland der araneologie (zoo als Zweden en Noorwegen wel verdienen te worden genoemd), is W. reeds lang, nevens Sundevall en Thorell, bekend als een vlijtig en kundig beoefenaar van dit gedeelte der dierkunde. Hoewel geen Lector, Doctor noch Professor, schijnt hij toch eene geletterde opvoeding te hebben genoten, blijkens de uitgaaf van zijn werk in zelfs doorgaans zeer goed Latijn. Hij is een eenvoudig “liefhebber”, zoo als er in onzen kring zoo velen en uitnemende zijn, en beklaagt hij

[1]) Met uitzondering der pygmaeën van de orde.

zich zeer, dat zijne maatschappelijke betrekking aan het Tolkantoor der haven van Gothenburg hem zoo weinig tijd en gelegenheid openstelt tot zoologische excursiën. Des al niettemin heeft hij, zoo door eigen onderzoek, als door toezending van vrienden en begunstigers, in zijn vaderland ruim 300 species leeren kennen. Onder dezen heeft hij, bij de 18 nieuwe soorten reeds vroeger door Thorell aangegeven, nog 37 andere beschreven. Zelfs heeft hij zich genoodzaakt gezien, enkele nieuwe genera aan te nemen of te vormen, t. w. het geslacht *Tapinopa*, tusschen Linyphia en Pachygnatha staande, het geslacht *Agroeca*, verwant aan Agelena en Textrix, het geslacht *Apostenus* naderende aan Hahnia en Zora, en de genera *Micaria* en *Drassodes*, staande onder de Drassides. Echter zijn daarin meer naamswijzigingen, dan wel inderdaad nieuwe vormen bevat. Overigens vond ik, dat verre weg de meeste spinnen, die bij ons te lande voorkomen, ook in Zweden te huis behooren, evenwel heb ik mij voorgesteld, dit onderwerp nader te vergelijken met de Lijsten van Six, in de Bouwstoffen en ons Tijdschrift, en met mijne eigene collectie en ervaring.

De beschrijvingen van Westring zijn voor het overige zeer verdienstelijk, inzonderheid wegens de naauwkeurige wijze, waarop hij de onderlinge of differentiële kenmerken der species heeft geschetst. Behalve aan de algemeen in gebruik zijnde criteria, heeft hij eene meer dan gewone aandacht gewijd aan de volgende: de gemiddelde grootte of lengte van den *thorax* (om het zoo in omvang verschillend abdomen buiten te sluiten); — de verhouding van den *clypeus* (Walck.) en den *frons* (Westr.), zijnde de spatia tusschen den thorax-rand en de vóór-oogen en die tusschen de vóór- en achter-oogen; — de vergelijking van de lengte en dikte der femora of tibiae met die der *palpen*; — maar bovenal de *beharing* dezer deelen. — In dit laatste opzigt heeft hij een slechts passim betreden veld tot eene geheel nieuwe vruchtbaarheid gebragt, door er eene essentiëele toepassing van te maken op de diagnose. Bij de meer gewone beschrijving der haren, let hij zeer veel niet alleen op de

vaste *plaatsen* van deze, maar ook op het zeer merkbare onderscheid in *grootte* en *stevigheid* der meer lange enkele haren (setae en aculei). Door het opmerken daarvan moet ik bekennen, dat mij, onder anderen, het differentiëren van eenige der kleinere soorten van *Linyphia*, *Theridion*, *Micryphantes* (bij hem *Erigone*), enz. beter dan vroeger is gelukt. Intusschen is dit onderzoek, — althans bij mijne spiritus-exemplaren —, dikwijls niet gemakkelijk. In verband met dit belang der beharing maakt W. dus zeer te regt opmerkzaam op *de wijze van vangen* der spinnen, ten einde men ze niet van dit gewigtige kenmerk beroove. Vooral geeft hij op, dat men ze nooit met de vingers moet aanvatten, — iets waarvan ik zelf reeds lang ben terug gekomen, daar ik ze óf dadelijk in een wijdmonds spiritus-fleschje óf in een doosje opvang [1]).

Bij het laten bezigtigen van dit werk aan de aanwezige Leden, voegt de Hr. van Hasselt er nog bij, dat men zal bemerken, hoe weinig ook door W. het gebruik van cursief letters voor de differentiële diagnostica is in acht genomen, iets hetgeen hier nog meer is te betreuren, dan in de werken van Koch, Blackwall en anderen, welke daaraan door *platen* te gemoet komen, die helaas! bij W. ontbreken. In het bijzonder voor de nova genera en de novae species blijven de laatste een wezenlijk desideratum.

Dezelfde spreker vertoont aan de Vergadering eenige larven en eijeren van eene Oost-Indische *Phyllium*-soort. Deze larven zijn in den zomer van dit jaar door hem *levende* gezien te Utrecht, bij den Heer Van den Brink, Hortulanus van den plantentuin der Utrechtsche Hoogeschool. De eijeren zijn in Februarij 1863, door den Hortulanus Teysman van Batavia, medegegeven aan den Hr. van Gogh, Kapitein Luitenant ter Zee.

---

[1]) Of W. nog eene andere wijze volgt, is mij niet bekend. Hij geeft op, dat hij zijne methodus capiendi heeft beschreven in *Götheborgs Kongl. Vetenskaps Handlingar*, A. 1858.

In de maand April dezes jaars heeft de Hr v. d. B., — die zich voorloopig in het bezit zag gesteld der plantjes, waarop deze Phyllium-species gezegd werd te leven, zijnde de *Guava* (Psidium Guave β pyriferum) [1] —, deze eijeren voortdurend gehouden in een der verwarmde vertrekken van den hortus, op eene temperatuur van 70 tot 80° F. Tusschen 12 en 15 Junij zijn er van de 30 medegebragte eijeren 22 uitgekomen, alzoo eenigzins laat ontwikkeld. Immers gesteld, dat zij versch waren bij de afzending uit Java, hebben zij circa 4 maanden noodig gehad, terwijl men gemiddeld aangegeven vindt, dat zij tusschen de 70 en 100 dagen uitkomen. Volgens opgave van den Hr. v. d. Br. kwamen de jonge larven, met het abdomen opgerold uit het ei. Zij waren toen 1 Ned. duim lang, eenigen iets grooter. Ontwikkeld tot de thans verkregen lengte (van 1,5 a 2 Ned. dm.) heb ik er verscheidene te gelijk in leven op de Guava — (of Guajava) — plantjes zien tieren, doch sedert zijn zij allen, zonder verdere ontwikkeling der vleugels, enz. gestorven. Zij waren van eene meer lichtbruine kleur, die door den dood en de alcohol in de thans aanwezige geelbruine is veranderd. Destijds waren zij zeer vlug en liepen zelfs bijzonder snel. Ofschoon dus de meeste schrijvers over de Phasmodea opgeven, dat de "wandelende bladen" zich zeer weinig bewegen en traag van natuur zijn, bleek mij dat dit gezegde niet op de larve van toepassing is, zoo als dan ook te regt door Chenu wordt gezegd: "que les *larves* se meuvent avec rapidité".

Hoezeer deze Phyllium-eijeren mij door den Hr. v. d. Br. zijn opgegeven als reeds te Batavia gedetermineerd en te behooren tot die van het *Phyllium pulcherrifolium*, zoo heb ik mij van deze diagnose niet voldoende kunnen vergewissen; althans in het *Handbuch* van Burmeister, de *Encyclopédie* van Chenu, de *Introduction* van Lacordaire, heb ik dien naam niet gevonden, evenmin als in Serville's *Histoire naturelle* of in

---

1) Naar beweerd wordt, leeft zij ook op de *Ramboetan* (Nephelium lappaceum).

Stoll's "*Sprinkhanen, krekels*, enz." Andere werken dan deze — die mij, te Delft zijnde, tot dit onderzoek waren afgestaan door mijnen vriend H. Hartogh Heys v. d. Lier, uit zijne reeds rijke zoologische bibliotheek, — heb ik niet kunnen raadplegen. De *Hist. Nat.* van Brullé, die veel over de wandelende bladen heeft opgeteekend, de geprezen Monographie van Gray (*Synopsis of the Species of Insects, belonging to the Family of Phasmidae*, London, 1835), de laatste arbeid van Westwood, over de Orthoptera, heb ik niet ter beschikking gehad.

Ph. pulchrifolium Serv. is bekend; vergeleken met de teekening en beschrijving daarvan, voorkomende in *Verhandel. over de Nat. Gesch. d. Nederl. Overz. Bezitt.* Zoologie, blz. 112, Tab. 5, schijnen onze larven echter daarmede niet geheel overeen te stemmen; ook niet geheel met Stoll's afbeelding van het bekende *citroenblad*. Hoezeer de vormen der pootvliezen daarvan slechts weinig verschillen, vertoonen die van den Hr. v. d. Br. zich meer eigenaardig *gevlekt*, als het ware meer of min gemarmerd, hetgeen ik voor de genoemde niet opgeteekend vind. Het kan zijn, dat dit slechts aan de larven eigen is en dat dus inderdaad hier *Ph. pulchri-* (niet *pulcherri-*) *folium* voorligt.

Het was dan ook niet zoozeer wegens het determineren der species, — dat vooral ook bij de onvolkomen ontwikkeling en de nog geheele afwezigheid der vleugels, moeijelijk zou vallen, — dan wel wegens de bijzonderheid van het *uitbroeden* er van in *Nederland*, dat ik uwe aandacht heb gevraagd. Eerst meende ik, dat dit de eerste maal was dat zij in Europa waren uitgebroed, doch met Hartogh daarnaar zoekende, vonden wij eene aanteekening, luidende dat Andrew Murray van Edimburg, reeds in 1856, eene "Notice" heeft gegeven over "*Phyllium Scythe*, lately *bred* in the Royal Botanic Garden of Edimburgh, with remarks on its metamorphoses and grows", welk stuk ik evenwel niet verder heb kunnen naslaan. [1])

[1]) Opmerkingen dienaangaande worden vermeld ook in the *Proceedings* of the Royal Phys. Soc. Edimburgh 1855—56, Tom I, p. 29 and 1857, p. 419.

De geribde en gestippelde *eijeren*, waaruit deze larven zijn voortgekomen, zijn bruin van kleur, hebben een houtachtig of liever kurkachtig aanzien. Vooral wanneer men ze op den grond ziet liggen, kunnen ze ligtelijk voor *planten-zaadjes* worden aangezien, zoo als zeer te regt door Brullé is opgemerkt, iets wat nog te meer opmerking verdient, in verband met het plantaardig voorkomen van het geheele dier zelf, maar nog meer met de belangrijke uitkomst van het mikroskopisch onderzoek, waarbij de Hoogleeraar Harting heeft waargenomen, dat deze eitjes, ook in hun inwendig maaksel, eene groote overeenkomst vertoonen met *planten-parenchym!*

Men weet, dat deze eijeren in het algemeen van eigenaardige *dekseltjes* zijn voorzien. Bij de onderhavige soort zijn zij *kegelvormig*, alzoo verschillende van de beschrijving van Brullé, die van "opercules aplatis" spreekt. Ook de "rainure" waarmede zij op het eitje zouden passen, vind ik bij deze eijeren niet; evenmin begrijp ik wat Burmeister bedoelt, wanneer hij schrijft dat "diese Eier mit einer Art von *eingefalzten* Deckel versehen sind." Zij en andere schrijvers, die de geheele eijeren eenen "ovalen" of "kugligen" vorm toekennen, hebben althans zeker niet die van onze species op het oog gehad, welke veel meer tonvormig en hoekig moeten worden genoemd.

Nadat de Hr. Snellen van Vollenhoven hierop berigt gaf, dat de Hr. Witte insgelijks in den Leidschen hortus zich onledig hield met het uitbroeden dezer Phyllium-eijeren, die evenwel nog niet waren uitgekomen, en de Heer Cl. Mulder in herinnering bragt, dat hij voor eenige jaren reeds, zich ook met hetzelfde onderwerp had bezig gehouden, — vestigt de Hr. van Hasselt nog een oogenblik de opmerkzaamheid der vergadering: *op het bewaren ook van andere insekten dan spinnen, in sterken alcohol* (30°). Hij vertoont eenige fleschjes met uiterst kleine *Aphidii*, *Hemiptera*, *Ichneumoniden*, *Thysanoura*, enz., die voor het bezigtigen met de loupe zich daarin uitmuntend herkenbaar laten conserveren, en zelfs, — in tegenoverstelling van hetgeen hij, helaas! te veel bij het bewaren

van gekleurde spinnen te betreuren heeft, — ook zeer schoon de gele, groene en roode kleuren blijven behouden, naar zijn oordeel veel beter dan in droogen toestand opgestoken of opgeplakt.

Eindelijk stelt hij den Voorzitter eenige fleschjes met door hem voor de collectie der vereeniging verzamelde insekten ter hand, waaronder hij meer bijzonder de aandacht vestigt op een zeer fraai exemplaar van *Rhyssa persuasoria*, in Junij des vorigen jaars gevangen bij Utrecht op de zoogen. batterij aan de Bildstraat, en wel terwijl zij met haren langen legboor bevestigd zat in een versch *rijshout*, dienstig tot het maken van schanskorven. Kort voor zijnen dood, nadat hij ook aan onzen Wttewaall deze vangst had laten zien, schreef deze er hem nog de volgende opmerking over: "uwe *Rhyssa persuasoria* komt in allen deele met de beschrijving overeen; in het derde stuk van Ratzeburg, over de *Ichneumones*, Berl. 1848, oppert hij reeds het vermoeden, dat zij ook op larven in *loofhout* hare eijeren legt. Uwe waarneming is dus in zooverre van belang, en ik heb haar opgeteekend."

De Heer van der Wulp stelt ter bezigtiging een ♂ exemplaar van *Tipula lateralis* Meig., waarbij de linkerspriet misvormd was; deze bevatte nl. slechts vijf leden, doch daarvan waren het 1e, 3e en 4e lid ieder merkelijk langer dan in den normalen toestand, terwijl de vorm van het 5e lid, vooral aan het uiteinde, onregelmatig was.

Daarna draagt spreker eenige opmerkingen voor, omtrent de in ons land waargenomen Sepsinen, waaronder een paar soorten, die hij meent voor nog onbeschreven te moeten houden. Van deze opmerkingen wordt hier slechts met een woord melding gemaakt, omdat de Heer van der Wulp zijn voornemen heeft te kennen gegeven om ze nog nader uit te werken en daarvan een opstel in dit tijdschrift te leveren.

De Heer Kinker heeft bij het vergelijken der vangplaatsen van eenige Noctua-soorten, die naar zijne meening niet dage-

lijks te vinden zijn, ontdekt, dat van sommige door hem gevangen species, nog niet, als in Noord- of Zuid-Holland voorkomende, in de *Bouwstoffen* is melding gemaakt. Dit heeft hem er toe gebragt een lijstje van deze soorten op te stellen, hetwelk hij aan den secretaris overhandigt, ten einde daarvan zoo noodig gebruik te maken. [1])

Prof. Cl. Mulder herinnert aan de leden, dat hun op eene vroegere vergadering de nagelaten eigenhandige teekeningen van den uitstekenden Lyonet waren aangeboden. [2]) Hij acht het gepast om thans aan de leden ter beschouwing te geven het mikroskoop, waarvan Lyonet zich bij zijne meesterlijke onderzoekingen plagt te bedienen en brengt er het volgende over in het midden.

Het is "het ontleedkundig microscoop door den Heer Lyonet zelven geinventeerd om op een gemakkelijke wijze insekten te anatomiseeren en voorwerpen voor het microscoop te bereiden" volgens den catalogus van de verkooping, in April 1796, te 's Gravenhage gehouden, pag. 13 n°. 2. Men ontwaart uit deze beschrijving, dat Lyonet dit instrument ook bezigde om voorwerpen te bereiden voor het gebruik van andere mikroskopen en het blijkt evenzeer uit genoemden catalogus, dat hij in het bezit was van "een groot piramidaal microscoop," van een "microscoop van Wilson" en van een "echt microscoop van Leeuwenhoek, geheel van zilver." Het thans ter tafel gebragte instrument is te 's Gravenhage gekocht door Mejufvrouw M. E. A. Oltmans, die eene verzameling van naturalien en zeldzaamheden bezat, en in 1838 overleed. Zij vereerde dit werktuig aan den tegenwoordigen bezitter, den Heer Abraham Oltmans, conservator der conchylien enz. aan het museum van het ge-

---

[1]) Onder de soorten door den Heer Kinker opgenoemd komt o. a. voor: *Leucania albipuncta*, als in Julij te Noordwijk gevangen. Bij het afdrukken van mijne *Macrolépidoptères des Pays-bas* waren nog alleen Gelderland en Friesland als vindplaatsen bekend. d. G.

[2]) Zie de verslagen van de vergaderingen op 13 Aug. 1853 te 's Gravenhage, en op 4 Aug. 1860 te Leyden gehouden.

nootschap *Natura Artis Magistra.* Zijne welwillendheid heeft dit stuk eenigen tijd aan mij toevertrouwd en ik heb met belangstelling kennis genomen van een voorwerp, eerbiedwaardig door de herinneringen, die er aan verknocht zijn.

Lyonet beschreef zijn werktuig reeds in het derde deel van de werken der Haarlemsche Maatschappij van Wetenschappen, ten jare 1757, en gaf later, op verzoek van Prof. Le Cat, eene fransche beschrijving. Het is deze en eene afbeelding, die hij voegde voor de exemplaren van zijn *Traité anatomique*, na 1761 verkocht. In de vroegere exemplaren vindt men ze niet. Spreker toont in eenige bijzonderheden aan, dat er geen de minste twijfel bestaat of het aangeboden voorwerp komt met de beschrijving en afbeelding overeen. Vooral vestigt hij de aandacht op een tiental *planchettes*, in het bovenste laadje, bevattende een aantal voorwerpen, grootendeels beschreven en afgebeeld in de *Recherches* van Lyonet, in 1832 door Dr. W. de Haan uitgegeven: b. v. parasieten, veertjes van lepidoptera, zagen van *Cimbex*, enz. Er bevindt zich hier ook nog een papier, waarop geschreven staat: portion du systême nerveux d'une chenille: bevattende een strook glas, lang 100 mm. en breed 18 mm. Spreker had zich bij het lezen van dit opschrift zeer verheugd, verwachtende het *eenige* door Lyonet voor bewaring bestemde praeparaat onder oogen te zullen krijgen. Het is immers bekend, dat er waren, die niet geloofden, dat hij in natura gepraepareerd had, wat hij teekende. Om deze aantijging te wederleggen, plaatste en bewaarde hij een geheel zenuwstelsel van den Cossus tusschen twee glasplaten. Brez zag dit praeparaat nog na Lyonet's overlijden (zie *Letterbode*, 1861 nº. 50). Intusschen blijkt, dat op bovenvermelde glasplaat een organisch vlies, waarin eenige aderen loopen, uitgespreid en gedroogd is. Het is noch het praeparaat, waarvan Brez spreekt, noch een gedeelte van eenig zenuwstelsel. Een onkundige moet het opschrift op het papier hebben gesteld, of er moet verwisseling van praeparaten hebben plaats gehad. Het geschrift is niet van Lyonet's hand.

Dat Lyonet evenmin eene verzameling had van de inlandsche Lepidoptera en andere insekten, die hij zoo naauwkeurig waarnam en teekende, blijkt uit den catalogus. De verzameling van insekten, die te koop kwam, bestond uit slechts 41 nommers en het opschrift luidt, "meest allen uitlandsche." Er zijn slechts 8 nommers kapellen, de overigen zijn torren, sprinkhanen enz. Daarentegen bedroeg de collectie hoorns en schelpen 1283 nommers.

De Heer Backer Sr. spreekt kortelijk over de weinig voldoende uitkomsten, die hem het kweeken der *Yama-maï* hebben opgeleverd en deelt vervolgens den inhoud mede van een' brief over het kweeken van zijdewormen op Java, gedagteekend Buitenzorg 30 Mei 1863, en geschreven door den Heer J. E. Teysman, Inspecteur-honorair des cultures.

Deze mededeeling geeft den voorzitter aanleiding den inhoud van dien brief aan te vullen, daar hij door de bereidwilligheid van den Heer W. L. de Sturler, gepensioneerd majoor in Ned. Indische dienst, wonende te Leyden, in de gelegenheid was gesteld een uittreksel te nemen uit een' anderen brief, door denzelfden Heer Teysman, op 13 Mei 1863, van Buitenzorg aan den Heer Guérin-Méneville te Parijs geschreven.

Daar beide brieven hetzelfde onderwerp behandelen en de een den anderen aanvult nemen wij daaruit, ten einde in geene herhalingen te vervallen, het volgende over:

De Heer Teysman heeft in April 1862 uit Siam, alwaar hij slechts eene maand kon vertoeven, eene variëteit van *Bombyx Mori* medegebragt, waarvan de kweeking op Java volmaakt is geslaagd. De soort schijnt eigenlijk in Cambogia en Cochin-China te huis te behooren, alwaar men 3 of 4 generatien 's jaars kweekt. Op Java is het drooge saizoen het geschikst ter voortbrenging van goede cocons; in den regentijd daarentegen loopt men meer gevaar van ziekte (geel worden der rupsen).

De Siamsche rupsen waren uit het binnenland (Kamboerie). De thermometer teekende aldaar des morgens ten 6 ure 22,22°C en

des middags ten 12 ure 33,33°C, terwijl hij te Buitenzorg op hetzelfde morgenuur op 21,11°C en des middags op 30,00°C stond.

De eijeren van de tamme zijdeworm van Siam komen op Java na verloop van elf dagen uit. De daaruit komende rupsen hebben 27—30, ja zelfs 35 dagen noodig om tot de inspinning te geraken; elf dagen daarna komen de vlinders uit de cocons te voorschijn, die terstond paren en na 12—24 uren hunne eijeren leggen en sterven, zoodat iedere generatie ± 50 dagen levensduur heeft. De zijde is geel.

Eene var. van Sumatra, mede op Java overgebragt, en die dezelfde stadien van ontwikkeling als die van Siam heeft, spint kleine, witte cocons.

Eene var. van Calcutta daarentegen levert op Java groote, gele cocons. De vlinders, uit deze cocons te voorschijn gekomen, hadden eijeren gelegd, maar deze waren na 2½ maand nog niet uitgekomen. Teysman had bastaarden gekweekt van Siam ♀♀ en Calcutta ♂♂, die groote, gele cocons hadden gesponnen. Bastaarden van Calcutta ♀♀ en Siam ♂♂ hadden wel eijeren gelegd, maar de rupsjes hadden zich na 2½ maand nog niet ontwikkeld.

Van de var. van Sumatra wegen 1920 volle cocons 1 kilogram, en 32 kilogrammen volle cocons geven slechts 1 kilo afgehaspelde zijde. Van de var. van Siam wegen 1200 volle cocons 1 kilogram, en 16 kilogrammen volle cocons geven 1 kilo afgehaspelde zijde. Van de var. van Bengale eindelijk, wegen 560 volle cocons 1 kilogram, en 16 kilogrammen volle cocons geven 1 kilo afgehaspelde zijde.

Volgens Teysman is *Bomb. insularis* niet anders dan eene varieteit van *Cynthia*. Op een goeden dag had hij een paar vlinders dezer varieteit gevangen, waarvan het wijfje 575 eijeren legde, waaruit na 9—12 dagen de rupsen kwamen, die met Erythrina-bladen werden grootgebragt en na 3 weken goede cocons vervaardigden, welke zeer hard waren. Op een kreupel voorwerp na, heeft zich echter geen enkele vlinder dezer teelt ontwikkeld. Uit eenige honderden cocons van *Insularis*, die later gevonden werden, ontwikkelden zich evenwel eene menigte

vlinders en wel de twee eerste dagen alleen mannetjes, doch later ook wijfjes.

Bomb. Atlas wordt door Teysman met Erythrina-bladen gevoed. Dikwijls, zoo schrijft hij, vind ik des morgens mannelijke vlinders van elders komende buiten tegen het draadwerk gepaard met de wijfjes daarbinnen. De eijeren dezer soort komen 10 dagen na het leggen uit; de rupsen spinnen in 24—30 dagen na hare geboorte en de vlinders verschijnen na 30—40 dagen.

Bomb. Mylitta. Een wijfje dezer soort, door hem gevonden, legde geheel witte eijeren, zoo groot als die van Yama-maï. Hij heeft den vlinder laten afbeelden omdat deze veel verschilde van dien door Snellen van Vollenhoven geteekend.

B. trifenestrata leeft op zeer verschillende planten, maar is op Java niet in cultuur gebragt.

B. Cynthia en andere soorten worden met *Ricinus communis* en Erythrina-soorten gevoed. De *Ailanthus* (van het Alfoursche Ay, *boom* en lanto, *hemel*, omdat deze boom zoo hoog wordt, dat hij den hemel schijnt te raken) *glandulosa* wil op Java niet groeijen.

B. Yama-maï. Teysman kreeg eijeren dezer Bombyx van den heer Pompe van Meerdervoort, maar de rupsen stierven allen op drie na. Dezen aten het blad van *Quercus serrata* van Japan en sponnen zich in na ± eene maand geleefd te hebben. De vlinders kwamen na 27 dagen uit. Deze soort is naar het oordeel van T., de meest geschikte om in Europa te worden gekweekt.

Onbekend zijn hem de *B. religiosa*, *cecropia*, *Pernii*, *Horsfieldii*, *Larissa*, *Katinka* en *Jana*. Maar op Java komt nog een zeer kleine witte vlinder voor, wiens rups de *Ficus benjamina* geheel kaal vreet en die zeer fijne zijde spint. (*Bomb. Waringi* Teysm). De cocon is echter te klein, om deze soort met voordeel in cultuur te brengen.

Nadat deze aanteekeningen van den Heer Teysman door de vergadering met belangstelling waren aangehoord, legt de Heer Backer Sr. een gedrukt exemplaar over van de *Beknopte hand-*

leiding voor de Kultuur van de Bombyx Mori of tamme zijdeworm van Siam opgesteld door Teysman, als Inspecteur-honorair der kultures. Dit geschenk wordt met dankzegging aangenomen en zal in de bibliotheek der Vereeniging geplaatst worden.

De Heer N. H. de Graaf maakt de vergadering in hoofdtrekken bekend met de uitkomsten van de kweeking der *Yamamaï*-rupsen, zoowel door hem zelven als door Mr. de Roo van Westmaas verkregen, en laat ter opheldering rondgaan eenige goed geslaagde photographien, door laatstgenoemden vervaardigd, en de rups dezer Bombyx in verschillende toestanden voorstellende. Wij vergenoegen ons deze feiten hier slechts aan te stippen, omdat men over de kweeking der *Yama-maï*, weldra een uitgewerkt verslag in dit tijdschrift mag te gemoet zien. Alleen zij hier nog opgenomen, dat de Heer de Graaf als curiositeit een bijna geheel schubloos uit de pop gekomen individu van *B. Cynthia* vertoonde.

De Heer Grebner vond in Junij 1862, tegen een rasterwerk van het landgoed Lichtenbeek bij Arnhem, een tiental zakjes met levende rupsen van *Talaeporia pseudobombycella*. Hij gaf haar eikenbladen in eene gesloten flesch, doch ontdekte later dat een vrouwelijk volmaakt insekt zich onder de vangst moest bevonden hebben, omdat een dertigtal jonge rupsen bezig was hare zakjes te vormen. Dezen groeiden voorspoedig en hadden met November bijna de grootte die vroeger de gevondene rupsen hadden, doch welke inmiddels allen gestorven waren. Tot een bewijs hoe deze rupsen bij het afgrazen der bladen te werk gaan, laat Spreker een afgegraasd eikenblad zien, waarvan alleen de nerven zijn overgebleven. Met November hielden de rupsen op met eten, ofschoon zij daarna van tijd tot tijd van plaats veranderden. Met April 1863 begonnen zij weder te eten en maakten gebruik van de haar aangeboden wilde zuring en paardebloem, doch later, toen het eikenblad zich ontwikkeld

had, werden ze daarmede gevoed. Zij tastten toen ook de hardere bladdeelen aan. Inmiddels waren een paar rupsen verpopt en zelfs twee mannelijke vlinders uitgekomen. Spreker deed toen eenige zakjes, die hij eenige dagen onbewegelijk had zien liggen, in een schoon kartonnen doosje. Een dag later zag hij dat een wijfje was uitgekomen, doch toen hij een paar dagen daarna het doosje wederom opende, ontdekte hij eenige beweging onder de zakjes en bespeurde tot zijne niet geringe verwondering, dat zich in een der zakjes eene nog onveranderde rups bevond, die bezig was het uitgekomen wijfje op te eten en daarvan reeds een belangrijk gedeelde genuttigd had.

Bij onderzoek bleek toen, dat de in het doosje gedane zakken, voor zooverre ze niet waren uitgekomen, nog rupsen bevatten, die van toen af zich wederom met eikenbladen hebben gevoed, den geheelen zomer door, zonder te verpoppen, zoodat Spreker van oordeel was, dat deze rupsen nogmaals zullen overwinteren. Nog wordt als eene bijdrage tot de levenswijze der rups opgegeven, dat deze de afgestroopte huid aan de zakopening vastweeft.

Eindelijk deelt Spreker mede, dat hij weder eene tweede generatie van *Smerinthus Populi* gekweekt heeft. De eijeren waren gelegd op 14 Mei; de rupsen, 8 dagen daarna uitgekomen, veranderden na 36 tot 39 dagen geleefd te hebben, terwijl de vlinders van beide seksen in het laatst van Julij voor den dag kwamen.

De Heer Lodeesen geeft in de eerste plaats eene doos met inlandsche vlinders ten geschenke voor de collectië en overhandigt aan den secretaris eene lijst van Macrolepidoptera, door hem en de Heeren Grebner en Kinker in Amsterdam en aangrenzende gemeenten, tot op een uur afstands gevangen. Vooraf echter had de Heer Lodeesen dat gedeelte der lijst, waarin de genoemde localiteiten uit een Lepidopterologisch oogpunt besproken worden, aan de vergadering voorgelezen. Een en ander wordt in dank aangenomen.

De Heer Snellen heeft eenige zeer fraaije bij hem uitgekomen exemplaren van *Agrotis Ripae* en *Tapinostola Elymi* medegebragt, beide soorten, die hier te lande nog weinig waargenomen en alleen in de duinen aangetroffen zijn, alwaar Spreker in het vorige jaar de rupsen ontdekt had. De Heer Snellen eindigt met een en ander over de huishouding van *Nonagria geminipuncta* Hatch. op te merken.

Ook de Heer Backer Jr. is aan de collectie indachtig geweest en heeft voor haar een niet onaanzienlijk geschenk afgezonderd, waarvoor hem de dank der vergadering wordt gebragt.

De Heer H. W. de Graaf [1]) legt de volgende opgave over van voor onze Fauna nieuwe Lepidoptera:

Agrotis Ripae Hb. 702, 703. — HS. II. p. 352. — Heinem. p. 531. — *Deserticola* HS. II. f. 492. — *Obotritica* Heinem. p. 532. Reeds verscheidene jaren geleden vingen wij, in Junij, des avonds te Katwijk aan Zee, en vonden tegen de rasters in de Wassenaarsche duinen, enkele voorwerpen dezer soort, die eerst in den laatsten tijd, ook door Mann als zoodanig bestemd zijn. In September 1862 vond de Heer Snellen de rupsen in de Scheveningsche duinen op *Cakile maritima*, en had het genoegen een vijftal vlinders uit te krijgen, van 23 Junij tot 10 Julij dezes jaars. Wanneer men een zeker aantal vlinders bijeen heeft, blijkt het ten duidelijkste, dat Heinemann's *Obotritica* geene afzonderlijke soort is, maar wel degelijk door overgangen met *Ripae* verbonden is.

Acidalia interjectaria HS. III. p. 18, f. 78, 79. — *Dilutaria* Heinem. p. 725.

Wassenaarsche duinen in Junij (d. G.). Bij Staalduin en langs

[1]) Tot mijn leedwezen kan ik hier niet laten volgen de waarnemingen door den Heer Burgersdijk op de steenen hoofden van den Helder gedaan, omdat de Heer B., noch aan zijne mondelinge toezegging, noch aan mijne latere schriftelijke aanvrage, om mij daartoe in staat te stellen, voldaan heeft. d. G.

den duinkant bij den Haag gevangen, onder *Ac. osseata*, in Julij (Snellen).

Deze soort is algemeen als *Dilutaria* Hb. bekend. De afbeelding evenwel van Hübner in het exemplaar, dat Snellen van Vollenhoven bezit, laat twijfel over. In Herrich-Schaeffer is de soort evenmin naauwkeurig afgebeeld, doch genoegzaam te herkennen. De afwijking, waarvan ik in Bouwstoffen II. p. 202 bij *Osseata* melding maakte, is deze soort.

Van al onze inlandsche Macrolepidoptera zijn de soorten, behoorende tot het geslacht *Eupithecia*, het moeijelijkst te bestemmen. Teregt schreef Guenée dat de kleinheid dezer diertjes "a contribué de deux manières à embrouiller l'étude de ce genre: d'abord en rendant plus difficile l'exécution des figures, ensuite en rebutant les entomologistes qui, aimant mieux avoir affaire à de grandes espèces, négligeaient la synonymie de ces myrmidons et créaient des noms pour ceux qu'ils ne reconnaissaient pas." Ik voeg er bij, dat deze geringe grootte ook hier te lande oorzaak is geweest, dat men langen tijd vele soorten heeft voorbij gezien, die eerst in den laatsten tijd ontdekt zijn. Van daar het betrekkelijk groot aantal, dat ik in mijne *Macrolépidoptères des Pays-bas* heb kunnen opgeven. Ten aanzien der juistheid mijner determinatie acht ik het niet overbodig hier mede te deelen, dat ik mijne op de boeken gedane bestemming ten vollen heb bevestigd gezien, toen ik later in de gelegenheid was bij den Heer Snellen voorwerpen te zien, die hij van Herrich-Schaeffer ontvangen had en welke door dezen benoemd waren. Bij die bezending bevonden zich: *Eupithecia castigata*, *trisignaria*, *assimilata*, *absynthiata*, *plumbeolata*, *tenuiata*, *dodoneata*, *tripunctaria*, *indigata*, *innotata*, *abbreviata*, *sobrinata*, *pusillata*, *strobilata*, *rectangulata*, *subnotata* en *linariata*.

Ik laat hier de soorten volgen, die in den laatsten tijd gevonden zijn.

Eupithecia trisignaria HS. III. p. 120 en 131, f. 175, 176.

Een exemplaar, op 28 Junij 1863, aan den duinkant bij den Haag tegen eene houten heining (Snellen).

Eup. pygmaeata Hb. 234 ♀. — Treits. VI. 2. 135. — Guen. II. p. 318. — Heinem. p. 815. — *Pygmaearia* HS. III. p. 122, 135, f. 401, 402.

Op 29 April 1862 bij Rotterdam over dag vliegende gevangen, op eene moerassige plaats (Snellen), Vogelenzang, 19 Julij (Kinker) en bij Amsterdam, 29 Julij (Grebner).

Eup. assimilata Guen. II. p. 342, pl. 2, 9.

Bij Rotterdam, in Junij, uit elzen geklopt (Snellen). Hiertoe behooren de voorwerpen, die ik bij Leiden in tuinen tegen schuttingen ving, in Junij, en die als *Minutata* in de Bouwstoffen (II. p. 191) vermeld zijn.

Eupith. absynthiata L. — Hb. 453. — Guen. II. p. 340. — *Notata* Wood, 670 en *Elongata* Wood, 671.

In Junij bij den Haag tegen eene heining gevonden. De rupsen aldaar den 30en Augustus 1862 op *Artemisia vulgaris;* de vlinders kwamen uit in Junij en het begin van Julij 1863 (Snellen).

Var. A. Guenée l. l.

Op de heide bij Wolfhezen gevangen, den 6en Augustus 1863 (Snellen).

Absynthiata werd, toen ik mijne lijst in de Bouwstoffen publiceerde, algemeen voor eene varieteit van *Minutata* gehouden. Sedert werd men het eens, dat *Absynthiata* regt heeft op een afzonderlijk soort-bestaan, maar bij sommigen rees toen weder twijfel of *Minutata* inderdaad door zoodanige wezenlijke kenmerken van *Absynthiata* verschilt, dat men haar als eene species propria kon behouden. Wat daarvan zij, dit is zeker, dat *Absynthiata*, zoo als uit bovenstaande opgave blijkt, hier te lande voorkomt, ofschoon het individu door wijlen den Heer van Eyndhoven in de Bouwstoffen als zoodanig opgegeven, niet tot deze soort behoort, zoo als mij gebleken is toen ik zijne collectie in 1861 te Rotterdam zag. Waarschijnlijk acht ik het, dat al de localiteitsopgaven bij *Minutata* vermeld (Bouwst. II. p. 191) op *Assimilata* betrekking zullen hebben, ofschoon ik daaromtrent geene zekerheid kan geven, omdat ik de voor-

werpen, voor zoover ze aan anderen toebehooren, nu niet vergelijken kan.

Eupith tenuiata Hb. 394 ♂. — Heinem. p. 807. — *Tenuiaria* HS. III. p. 119, 120, f. 168, 169.

Staalduin, 6 Julij (Kinker), Noordwijk, Julij (d. G.), bij Amsterdam 9 Augustus (Grebner).

Ook door Mann als zoodanig bestemd.

Eup. dodoneata Guen. II. p. 344.

In 't laatst van April en begin van Mei tegen heiningen, bij houtgewas, langs den duinkant, onder 's Gravenhage (Snellen), tegen rasters in de Wassenaarsche duinen (d. G.), omstreken van Haarlem (Weijenbergh).

Hercyna pollinalis W. V., in de Bouwstoffen Dl. III. p. 54 onder het geslacht *Ennychia* opgenomen, was tot nog toe alleen in Havelaar's collectie als inlandsch aangewezen. Eerst in Mei 1863 was de Heer N. H. de Graaf zoo gelukkig twee zeer gave exemplaren van dit diertje op de heide bij Apeldoorn te vangen, zoodat de indigeniteit alsnu voldoende gestaafd is.

Na de verschijning mijner nieuwe lijst van Tortricinen is onze Fauna weder met verschillende species dezer familie verrijkt, waarvan later melding zal worden gemaakt in dit tijdschrift.

De Heer Snellen van Vollenhoven vertoonde eerst aan de leden een spanen doosje, waarin drie cocons van eene en dezelfde Arrindia-rups. Men weet dat deze cocons in den regel bruinachtig rood zijn; nu was het eerste cocon vuil wit van kleur, het tweede licht bruinachtig rood, het derde grijs, doch eenigzins graauwer dan dat van Cynthia. De drie cocons lagen in de lengte tegen elkander, doch zoo, dat zij, aan de eene zijde den opstaanden kant van het ovale doosje aanrakende, een half ovaal uitmaakten. De rups had eerst het vuilwitte minst gebogen cocon gesponnen, was daaruit aan een der topeinden uitgegaan en had daarop het meer gekromd liggende bruinroode cocon gesponnen, doch ook dit scheen haar nog

niet te bevallen en zoo had zij ook dit weder aan de tegenovergestelde zijde verlaten en een derde cocon gesponnen, dat nog tamelijk dik was, doch iets korter dan de beide eersten. [1])

Ten anderen liet Spreker teekeningen rondgaan voorstellende de eijeren en rupsen van Bombyx Yama-mai. Zij leverden de afbeeldingen van het ei in natuurlijke grootte en vergroot, van de pas uitgekomen rups en voorts van rupsen na de verschillende vervellingen tot aan den volwassen staat toe. Deze laatste figuur werd voornamelijk vergeleken met eene zeer gelukkig uitgevallen photographie van eene volwassen rups, ingezonden door den Heer de Roo van Westmaas, en boven reeds vermeld.

Eindelijk vertoonde de Heer van Vollenhoven eene nieuwe soort van Schildwants (*Scutelleride*), afkomstig van Malacca, welke zich door een' merkwaardigen vorm van kop onderscheidt. Spreker herinnerde de leden dat hij in zijne *Monographie des Scutellérides de la Faune Indo-Neerlandaise*, onder den naam van *Tiarocoris Sumatranus* eene schildwants had beschreven en afgebeeld, die mede een' zeer bijzonderen vorm van kop had. In de groep of subfamilie der Plataspidae trof men nu drie geslachten aan, die zulke buitengewone kopvorming aanbieden en wel met name *Tiarocoris*, *Ceratocoris* en dit nieuwe geslacht, waaraan spreker den naam van *Poseidon* wenschte te geven, afgeleid van den drietandigen kop. Er bestond in deze geslachten een treffend paralelismus, want *Tiarocoris* was een *Coptosoma* met vreemd ontwikkeld hoofd, *Ceratocoris* een *Brachyplatys* met zoodanige ontwikkeling en *Poseidon* dergelijk een *Heterocratès*; dit was met de meeste zekerheid uit de gedaante der wijfjes af te leiden, welke niets merkwaardigs aanbood en geheel over-

---

[1]) Daar de vlinder niet uitkwam, heb ik later het derde cocon geopend en vond daarin een' volwassen dooden vlinder, zittende met den kop naar de uitgangszijde, doch met het achterlijf in eene poppenschil, welker achterste ringen open en gescheurd waren en waarvan de kop eene tegenovergestelde rigting had met den kop van den vlinder. Hoe dit phenomeen te verklaren? S. v. V.

eenstemde met de paralel staande geslachten. Spreker was voornemens beide sexen van dit dier binnenkort onder den naam van *Poseidon malayanus* uitvoerig te beschrijven.

Inmiddels was de tijd zoover verstreken, dat de Voorzitter zich in de noodzakelijkheid gebragt zag de vergadering te sluiten, ofschoon hij daardoor de aanwezigen het genoegen moest ontnemen van nog eenige bijdragen en opmerkingen van andere leden te mogen hooren, waarvan die welke betrekking hadden op den teelt der Yama-mai-rups evenwel later in het rapport omtrent deze nieuwe nijverheids-proef zullen worden opgenomen.

Nadat de Heer Hubrecht, bestuurder der Kweekschool voor de Zeevaart, met de hem kenmerkende vriendschappelijke voorkomendheid de leden uitgenoodigd had, om zich door de kweekelingen in de sloepen der Kweekschool op de aldaar vrij breede waterwegen een uurtje te laten rondroeijen, van welke uitnoodiging schier alle leden gebruik maakten, vereenigde men zich aan een' gezelligen disch.

Den volgenden dag werd door een twaalftal leden eene entomologische excursie naar de duinen van Wassenaar en Katwijk gemaakt, welke, door eene geweldige donderbui afgebroken, niet bijzonder veel zeldzame insecten in de kabinetten der vereeniging bragt.

Rotterdam H. W. DE GRAAF.
October 1863.

LIJST DER LEDEN

VAN DE

NEDERLANDSCHE ENTOMOLOGISCHE VEREENIGING,

op 29 *Augustus* 1863.

MET OPGAVE VAN HET JAAR HUNNER TOETREDING.

Eere-Leden.

De Heer C. F. Westerman, Directeur van het Koninklijk Zoologisch Genootschap *Natura Artis Magistra*, te *Amsterdam*. 1858.

„ „ H. T. Stainton, Esq. *Mountsfield*, *Lewisham* bij *Londen*, 1861.

„ „ Dr. C. Felder, Lid der Kais. L. C. Academie der Naturwissenschaften en Vice-President der K. K. Zool. Bot. Gesellschaft in *Wien*. 1861.

„ „ Dr. H. Löw, Director der Real-Schule, te *Meseritz* in *Posen*. 1862.

„ „ Prof. J. O. Westwood, F. L. S. etc. te *Oxford*. 1862.

„ „ A. E. W. Ludeking, Officier van Gezondheid bij het Nederl. Indische leger, thans op *Amboina*. 1862.

Begunstiger.

De Heer Mr. C. W. Hubrecht, te *Leiden*. 1859.

Correspondeerende Leden.

De Heer Th. Lacordaire, Hoogleeraar aan de Hoogeschool te *Luik*. 1853.

„ „ C. Wesmael, Hoogleeraar aan de Hoogeschool te *Brussel*. 1853.

„ „ Arn. Förster, Hoofdleeraar aan de hoogere Burgerschool te *Aken*. 1853.

„ „ Emil vom Bruck, te *Crefeld*. 1853.

Gewone Leden.

1845—46.

De Heer Dr. J. G. H. Rombouts, te *Amsterdam*.

„ „ F. M. van der Wulp, te *'s Gravenhage*.

„ „ Dr. M. C. Verloren, huize *Schothorst* bij *Amersfoort*.

„ „ J. Backer Sr., te *Oosterbeek*.

„ „ J. W. Lodeesen, te *Amsterdam*.

„ „ Dr. J. R. E. van Laer, te *Utrecht*.

„ „ Th. J. van Campen, te *Amsterdam*.

„ „ Dr. P. H. J. Wellenbergh, te *Utrecht*.

„ „ Mr. H. Verloren, te *Utrecht*.

„ „ Mr. S. C. Snellen van Vollenhoven, te *Leiden*.

„ „ W. O. Kerkhoven, te *Amsterdam*.

1846—47.

„ „ Jhr. J. C. Martens, te *Utrecht*.

„ „ Prof. J. van der Hoeven, te *Leiden*.

1849—50.

„ „ J. J. van Voorst, te *Amsterdam*.

1851—52.

De Heer R. T. Maitland, te *Amsterdam.*
„ „ P. C. T. Snellen, te *Rotterdam.*
„ „ Dr. J. A. Herklots, te *Leiden.*
„ „ Dr. M. Imans, te *Utrecht.*
„ „ W. A. J. van Geuns, te *Utrecht.*

1852—53.

„ „ N. H. de Graaf, te *Leiden.*
„ „ Mr. H. W. de Graaf, te *Rotterdam.*
„ „ G. M. de Graaf, te *Leiden.*
„ „ Dr. L. A. J. Burgersdijk, te *Breda.*
„ „ Mr. J. W. Lansberge, te *Brussel.*
„ „ G. A. Six, te *Utrecht.*
„ „ Dr. W. Berlin, te *Amsterdam.*

1853—54.

„ „ Prof. Cl. Mulder, te *Groningen.*
„ „ Mr. J. P. van Wickevoort Crommelin, te *Haarlem.*

1854—55.

„ „ Corn. Sepp, te *Amsterdam.*
„ „ C. de Gavere, te *Groningen.*

1855—56.

„ „ A. A. van Bemmelen, te *Leiden.*
„ „ Mr. E. A. de Roo van Westmaas, te *Velp.*
„ „ M. Breukelman, te *Rotterdam.*

1856—57.

„ „ Mr. J. H. Albarda, te *Leeuwarden.*
„ „ Mr. W. Albarda, te *Groningen.*

De Heer A. P. H. Kuipers, te *Leeuwarden.*
„ „ Dr. A. W. M. van Hasselt, te *Utrecht.*

1857—58.

„ „ J. W. Schubärt, te *Utrecht.*
„ „ W. K. Grothe, te *Zeist.*
„ „ H. J. D. W. Dikkers, te *Delden.*

1858—59.

„ „ J. C. J. de Joncheere, te *Dordrecht.*
„ „ J. Backer Jr., te *Oosterbeek.*

1859—60.

„ „ J. M. van der Stoot, te *Roelof-Arendsveen.*
„ „ G. W. Grebner, te *Amsterdam.*

1860—61.

„ „ J. Kinker, te *Amsterdam.*
„ „ Dr. E. Piaget, te *Rotterdam.*
„ „ H. Weijenbergh Jr., op *Rozenlust* bij *Haarlem.*
„ „ Dr. W. C. H. Staring, te *Haarlem.*

1861—62.

„ „ H. Hartogh Heys van de Lier, te *Delft.*

1862—63.

„ „ H. Baron Lewe van Middelstum, te *Beek* bij *Nijmegen.*
„ „ F. ter Meer, te *Haarlem.*

1863—64.

De Heer Jhr. Mr. W. C. M. de Jonge van Ellemeet, te *Oost-Capelle* bij *Middelburg*.
„ „ M. G. van Woerden, te *Rotterdam*.
„ „ Mr. R. T. Bijleveld, te *Leiden*.
„ „ Dr. M. Salverda, te *Leiden*.

BIBLIOTHEEK

DER

NEDERLANDSCHE ENTOMOLOGISCHE VEREENIGING.

BIJGEKOMEN BOEKEN OVER 1862/63.

Entomologische Zeitung. Herausgegeben von dem Entomologischen Vereine zu Stettin. Jahrg. XXII, Stettin 1861. Jahrg. XXIII, Heft 7—12. Stettin 1862. — In ruil tegen het tijdschrift.

Berliner entomol. Zeitschrift, herausgegeben von dem Entomologischen Vereine in Berlin. 6r Jahrg. 3—4. Berlin 1862. 7r Jahrg. 1—2. Berlin 1863. — In ruil tegen het tijdschrift.

Wiener entomologische Monatschrift. Band VI, N°. 7—12. Wien 1862. Band VII, N°. 1—6. Wien 1862. — In ruil tegen het tijdschrijft.

Annales de la Société Entomologique de France. Quatrième Série, Tome II. Paris 1862. — In ruil tegen het tijdschrift.
NB. Het 1e deel ontbreekt nog.

Annales de la Société Entomologique Belge. Tome VI, Bruxelles 1862. — In ruil tegen het tijdschrift.

The Entomologist's Annual for 1863, with a coloured plate.

London 1862. — Geschenk van den Heer H. T. Stainton.

Tijdschrift voor Entomologie, uitgegeven door de Nederlandsche Entomologische Vereeniging. Deel V, Afl. 6 Deel VI, Afl. 1—4.

NB. In de opgave van het vorige jaar is abusivelijk vermeld: Deel III en Deel IV, *moet zijn* Deel V, Afl. 1—5.

Verslagen en Mededeelingen der Koninklijke Akademie van Wetenschappen, Afd. Natuurkunde. Deel XIII, 1862. Deel XIV, 1862. Deel XV, 1863. In ruil tegen het tijdschrift.

Bulletins des Séances de la Classe des sciences de l'Académie Royale de Belgique, Année 1862. Annuaire van dezelfde Academie 1863. — Beiden in ruil tegen het tijdschrift.

Bericht über die wissenschaftliche Leistungen im Gebiete der Entomologie während der Jahren 1859 und 1860, von Dr. A. Gerstaecker. Berlin 1862.

Bulletin de la Société Impériale des Naturalistes de Moscou de l'année 1860, N° 2, 3 en 4. 1861, N° 1—4. 1862, N° 1—4. In ruil tegen het tijdschrift.

Verhandlungen der KK. zoologisch-botanischen Gesellschaft in Wien, Jahrg. 1862. Band XII.

Nachträge zu Maly's Enumeratio plantarum phanerogamicarum Imperii Austriaci universi von Aug. Neilreich. Herausgegeben von der KK. zoologisch-botanischen Gesellschaft in Wien 1861. — In ruil tegen het tijdschrift.

Personen-, Orts- & Sach-Register der zweiten fünfjährigen Reihe (1856—1860) der Sitzungsberichte und Abhandlungen der Wiener KK. zoologisch-botanischen Gesellschaft, zuzammengestellt von A. Fr. Grafen Marschall, Wien 1862.

Bulletin de la Société Linnéenne de Normandie. Année 1855—1862. Volume I—VII. Caen 1856—1861. — In ruil tegen het tijdschrift.

Proceedings of the Entomological Society of Philadelphia. Vol. I, N° 1—6. Philadelphia 1861/62. — Geschenk van het Genootschap.

Schriften der Königlichen Physikalisch-ökonomischen Gesellschaft zu Königsberg, Jahrg. I—III. 1860—1863. Geschenk van het Genootschap.

Versuch einer Aufzählung der Arten der Gattung Bithynia Leach und Nematura Bns. Nach der Kaiserlichen und Cuning's Sammlung von G. Ritter von Frauenfeld.

Vorläufige Uebersicht der während der Reise der KK. Fregatte Novara von den Herren Naturforschern gesammelten Spinnen von Dr. Georg Böck.

Ueber die sogenannte Sägspän-See, beobachtet während der Weltreise der Novara von G. Ritter von Frauenfeld.

Ueber ein neues Höhlen-Carychium (Lospeum Brg) und zwei neue fossile Paludinen von G. Ritter von Frauenfeld.

Eine für Oesterreich neue Trypeta von G. Ritter von Frauenfeld.

Auszüge aus Briefen des in Amboina verstorbenen Dr. L. Doleschall.

Beitrag zur Insektengeschichte aus dem Jahre 1861 von G. Ritter von Frauenfeld.

Ueber die von der KK. Fregatte Novara mitgebrachten Orthoptern von Karel Brunner von Wattenwyl.

Neue Crustaceen gesammelt während der Welt-Umseglung der KK. Fregatte Novara. Zweiter vorläufiger Bericht von Dr. Cam. Heller.

De negen laatste brochures overgedrukt uit de Verhandlungen der KK. zoologisch-botanischen Gesellschaft in Wien (Jahrg. 1161/62). — Geschenk van G. Ritter von Frauenfeld. De laatst vermelde overdruk ook als geschenk van Dr. Cam. Heller.

Essai d'une Faune Entomologique de l'Archipel Indo-Neerlandais par S. C. Snellen van Vollenhoven. Première Monographie. Famille des Scutellérides avec 4 planches coloriées. La Haye 1863. — Geschenk van den Schrijver.

Diversae Insectarum Volatilium icones ad vivum accuratissime depictae per celeberrimum pictorem D. J. Hoefnagel. Anno 1630. Geschenk van den Heer N. H. de Graaf.

Kleine aanteekeningen van Claas Mulder. N⁰ 12 Klanders; over-

gedrukt uit de Landbouw-Courant 1863, N° 7. Geschenk van den Schrijver.

Sepp (J. C.) Beschouwing der wonderen Gods in de minst geachte schepselen of Nederlandsche Insekten, 2e Serie Afl. XXI tot XXXIV.

The Natural History of the Tineina, vol. VII., containing Bucculatrix, Part I and Nepticula, Part II; by H T. Stainton, Lond. 1862 — Geschenk van den Schrijver.

Yo-San-fi-rok, l'art d'élever les vers à soie au Japon, par Ouekaki-Morikouni, annoté et publié par Matthieu Bonafous, ouvrage traduit du texte Japonais par le Docteur J. Hoffmann. Paris et Turin 1848.

Bijdrage tot de kennis van het vlindergeslacht Leptosoma Boisd. door Dr. S. C. Snellen van Vollenhoven. — Geschenk van den Schrijver.

Die Noctuinen Europa's von Julius Lederer. Wien 1857. — Geschenk van den Schrijver.

Determinatie der Lepidoptera afgebeeld in het werk van Sepp, 1e Serie, Deel 1—8, door P. C. T. Snellen. Amsterdam 1862.

De zijderups Cynthia, door Claas Mulder. Overgedrukt uit den Almanak der Maatsch. tot Nut v. 't Alg. Jaargang 1862. — Geschenk van den Schrijver.

Saggio di Ditterologia Messicana di Luigi Bellardi. Part II^a. Torino 1862 — Geschenk van den Schrijver.

Über Griechische Dipteren. — Über die Afrikanischen Trypetina. — Neue Beiträge zur Kenntniss der Dipteren, Achter Beitrag. Berlin 1861.

Diptera Americae Septentrionalis indigena. Descripsit H. Loew. Berlin 1861.

Die Dipterenfauna Sud-Afrika's, bearbeitet von Dr. H. Loew. Erste Abtheilung, Berlin 1860.

Abbildungen und Beschreibungen der Blattwespen-Larven, herausgegeben von C. G. A. Brischke, mit einem Vorworte von I. F. C. Ratzeburg. Berlin 1855 — Vier Geschenken van den Heer Dr. Loew.

Classification of the coleoptera of North-America bij John. L. Leconte M. D. Part. 1. Washington 1861 Mai.

Synoptis of the Neuroptera of North-America bij Herman Hagen. Washington Julij 1861.

Synopsis of the described Lepidoptera of North-America. Part. I. Diurnal and crepuscular Lepidoptera by John G. Morris. Washington Feb. 1862.

Monographs of the Diptera of North-America by H. Loew, Part. 1. Washington April 1862.

Annual report of the Board of Regents of the Smithsonian Institution for the year 1860. Washington 1861.

Report of the Commissioner of Patents for the year 1862; Agriculture. Washington 1862. — alles geschenk van de Smithsonian Institution.

Bidrag till Rio Janeiro traktens Hemipter-Fauna af Dr. C. Stål te Stokholm. 1858 — Geschenk van den Schrijver.

Bibliotheca Entomologica. Die Literatur über das ganze Gebiet der Entomologie bis zum Jahre 1862 von Dr. H. A. Hagen Band I. Leipzig, 1862. Band II. Leipzig, 1863.

Beschrijving van eenige nieuwe soorten van Diptera door S. C. Snellen van Vollenhoven; overgedrukt uit Verslagen en Mededeelingen der Koninkl. Academie van Wetenschappen Deel XX. — Geschenk van den Schrijver.

Een boer en zijne schapen. Volksonderwijs. Overgedrukt uit het jaarboekje van Natura Artis Magistra door Cl. Mulder. — Geschenk van den Schrijver.

Mededeeling over de teelt van Ailanthus glandulosa en de daarop levende zijdegevende rups, *Saturnia Cynthia*, door N. H. de Graaf, overgedrukt uit het Tijdschrift ter bevordering van Nijverheid. Deel III N°. 5. Geschenk van den Schrijver.

Dictator Schaum. Ein offner Brief an alle Entomologen von L. W. Schaufuss. Dresden 1863.

Verslag gedaan door Burgemeester en Wethouders aan den Gemeenteraad van Leyden, 1863.

INHOUD DER TIJDSCHRIFTEN, ONTVANGEN DOOR DE ENTOMOLOGISCHE VEREENIGING.

September 1862.

Bulletin de la Société impériale des naturalistes de Moscou. Année 1861 n°. 1.

(*Entom.*) *Inhoud:*

Description de quelques espèces nouvelles de Cicindélites et de Carabiques par Mr. le Baron de Chaudoir.

Essai d'un Catalogue des Insectes de l'Ile Ceylon par Victor de Motschulsky.

Einige für die Russiseh Europaeische Fauna neue Käfer, beschrieben von T. Moravitz.

Verzeichniss der um Sarepta vorkommenden Käfer von A. Becker.

Bidrag till Rio Janeiro traktens Hemipter-Fauna of C. Stål, (overgedrukt uit de Verh. der Kon. Zweedsche Acad. v. Wetenschappen) in 4°.

Van de Smithsonian Institution te Washington.

1. Annual report of the Board of Regents for 1860.
2. Monographs of the Diptera of North America by H. Loew Part. 1. edited with additions by R. Osten Sacken.
3. Synopsis of the Neuroptera of North Am. by Herman Hagen.
4. Synopsis of the Lepidoptera of North Am. by John G. Morris.
5. Classification of the Coleoptera of N. A. by John L. Leconte Part. 1.

Bulletin de la Societé Imp. des naturalistes de Moscou, année 1861. n° 2 avec 4 planches.

(*Entomol.*) *Inhoud:*

Dr. G. Flor, zur Kenntniss der Rhynchoten. Beschreibung neuer Arten aus der Familie Psyllodea Burm.

Baron de Chaudoir, Matériaux pour servir à l'étude des Cicindélites et des Carabiques. (Continuation).

Dr. G. Flor, Rhynchoten aus dem Kaukasus und von der Grenze Perziens.

Bulletin 1861 n°. 3. (*bevat* 1 *entomol. opstel*) Einige neue Melyridae, beschrieben von Dr. F. Morawitz.

Bulletin 1861. N°. 4.

(*Entom.*) *Inhoud:*

Baron de Chaudoir, des espèces qui rentrent dans l'ancien genre Panagaeus.

Proceedings of the Entom. Soc. of Philadelphia, vol. 1 N° 1—6.

Inhoud:

Vol. 1 N° 1.

Catalogue of the Cicindelidae of North America by E. T. Cresson.

Descriptions of a few new species of Hemiptera by P. R. Uhler.

Vol. 1 N° 2.

Catalogue of the described species of Tenthredinidae and Uroceridae, inhabiting North America, by E. T. Cresson.

Vol. 1 N° 3.

Observations on the Habits of some Coleopterous Larvae and Pupae, by George H. Horn.

On the Cynipidae of the North American Oaks and their Galls, by Baron R. Osten Sacken.

Vol. 1 N° 4.

Microlepidopterous larvae by Brackenridge Clemens M.D.

Catalogue of the Longicorn Coleoptera, taken in the vicinity of Philadelphia, by James H. B Bland.

Vol. 1 N° 5.

Description of some larvae of North American Coleoptera, by Baron R. Osten Sacken.

New American Micro-Lepidoptera, by Brackenbridge Clemens M. D.

The Tarantula (Mygale Hentzii *Girard*) and its Destroyer (Pompilus formosus *Say*), by S. B. Buckley.

Notice of several new species of Tenthredinidae, by E. Norton.

Vol. 1 N° 6.

North American Micro-Lepidoptera, by Brackenbridge Clemens.

Characters of the Larvae of Mycetophilidae, by Baron R. Osten Sacken.

Synopsis of families of Heterocera, by Brackenbridge Clemens M. D.

Notes upon Grapta comma *Harr.* and Grapta Faunus *Edwards*, by W. H. Edwards.

Description of some new N. Amer. Coleoptera, by G. H. Horn, M. D.

October 1862.

Journal of the Proceedings of the Linnaean Society. Vol. VI. N°. 21—23.

Entom. opstellen daarin:

N°. 21. Description of a curious Form of dipterous Larva by E. Hart Vinen.

Catalogue of the Dipterous Insects collected at Gilolo, Ternate and Ceram by Mr. A. R. Wallace, with descriptions of new species. By Francis Walker.

On certain appendages to the Feet of Insects subservient to Holding or Climbing. By Tuffen West.
Notice on the Habits of the Agricultural Ant of Texas. By Gideon Lincecum.
Descriptions of some new spec. of Ants from the Holy land. By Fred. Smith.
Catalogue of Hymenopt. Insects collected by Mr. A. R. Wallace in the Islands of Ceram, Celebes, Ternate and Gilolo. By Fred. Smith.

N° 22 Catalogue of Hymenopt. Insects, continued.
Contributions to the Insect Fauna of the Amazon Valley. Lepidopt. — Heliconiae. By H. W. Bates.
Catalogue of the Heterocerous Lepidopterous Insects collected at Sarawak, in Borneo by Mr. A. R. Wallace. With descriptions of new species. By Francis Walker.

N°. 23. Catalogue of Heterocerous Lepid. continued.

Entomologische Zeitung, herausgegeben von den entomologischen Vereine zu Stettin. 22er Jahrgang 1861.

Inhoud:

1. Philippi, Chilenische Telephorus. v. Heyden, Fragmente. Moore, Bombyx Mori et Huttoni. Osten-Sacken, Entomologische Notizen. Herrich-Schaeffer, über Gastropacha Arbusculae. v. Heyden, Antwort an G. Koch. v. Siebold, Agriotypus armatus. Keferstein, Mittheilung. Werneburg, Hesperia-Arten. Lepid. Notizen. Hagen, Insecten-Züge. Altum, Lepidopterisches. Suffrian, Synonimie. Dohrn, Aphileus lucanoides. Mengelbir, Reiseskizzen. Gartner, Polia aliena. Hagen, Literatur.
2. Hagen, Die Phryganiden Pictet's nach Typen bearbeitet. Mengelbir, Reiseskizzen aus den Alpen. Kawall, Entomologische Mittheilungen. Mink, Entom. Notizen. Stål, Miscel-

lanea hemipterologica. Sharswood, Beitrag zu einem Nekrolog des Majors J. Eatton le Conte. Rathke, Studien zur Entwickelungsgeschichte der Insekten. Von Prittwitz, die Generationen und die Winterformen der in Schlesien beobachteten Falter. Koch, Kritik und Antikritik des Herrn v. Heyden.

3. Rathke, Studien zur Entwickelungsgeschichte der Insekten. Schaufuss, Die Europ. ungeflügelten Arten der Gattung Sphodrus. Hagen, Insekten-Zwitter. Staudinger, über einige neue und bisher verwechselte Lepidopteren. Dohrn, Melolontha hololenca ♀. Micklitz, Beitrag zur Bastardfrage. Freyer, Lepidopterologisches. Erinnerung an Jacob Hübner. Literatur.

4. Gerstäcker, Gattung Sapyga. Werneburg, Geometra pomonaria. Schaufuss, Anthicus vittatus und Bruchus pallidipes. Woeke und Staudinger, Reise nach Finmarken. Osten-Sacken, Gallen und Pflanzendeformationen in Nord-America. Schaufuss, Zwei neue Silphidengattungen. Tischbein, Monströser Ichneumon luctatorius. Suffrian, Synonym. Misc. Keferstein, Parthenogenesis bei Lepid. Hagen, Literatur (Razumowsky). Glaser, Cossus-Entwicklung im todten Leibe. Fischer, zur Catalogs-Litteratur. v. Kronhelm, über oelige Schmetterlinge. Hering, Nachwort dazu. Gerstäcker, Berichtigungen zu Sapyga Dutreux, für Engadin-Excurrenten. Vereinsbibliothek.

Januarij 1863.

Jahrbücher des Vereins für Naturkunde in Herzogthum Nassau 16es Heft, mit einem Kartchen und zwei Tafeln; bevat de volgende entom. opstellen:

Die deutschen Vesparien, van A. Schenck.

Zusätze zu der Beschreibung der nass. Grabwespen. Van denzelfden.

Verzeichniss in Amtsbezirk Wied-Selters beobachteter Macrolepidopt. von Al. Schenck.
Beiträge zür Naturgeschichte einziger Lepid. van Dr. A. Röszler.

The Entomologist's Annual for MDCCCLXIII.

Inhoud:

Synopsis of the British Ephemeridae, by Dr. Hagen.
Some remarks on the species of the Genus Nepticula, by H. von Heinemann.
Notes on some of the Genus Eupithecia, by the rev. H. H. Crewe.
New British species and captures of Rarities in 1862. By the Editor.
Notes on British Trichoptera, with Description of a new species of Rhyacophile. By R. Mc. Lachlen.
Notes on North American Phryganidae, by the same.
Additions to the Fauna of great Britain and descriptions of two new species. By John Scott.

Februarij 1863.

Entomologische Zeitung von dem Vereine zu Stettin 23er Jahrgang.

Inhoud:

1. Staudinger und Wocke, Reise nach Finmarken (Forsetz.) Cornelius, über Notiophilus. Osten-Sacken, Nordameric. Gall-insecten. Stål, Hemiptera Mexicana. Osten-Sacken, Entomol. Notizen. Saussure, Vespides du Musée de Leyde. v. Prittwitz, Zusätze zu Wilde's Raupen. Christoph, Orgyia dubia Begattung. Dohrn, Macrocrates bucephalus ♀. Jekel, Pycnopus Gerstaeckeri. Dohrn, Paromia dorcoides und Westwoodi.
2. Speyer, Kritische Bemerkungen. v. Heyden, Fragmente. Saussure, Vespides du Musée de Leyde. Krichbaumer, Ein

neues Callidium. Pfaffenzeller, Gastropacha Arbusculae. A. Dohrn, Drei neue europ. Hetoroptera. Speyer, Psyche tenella, n. sp. Tollin und Hagen, zur Naturgeschichte der Termiten. Christoph, vier neue Südruss. Schmetterlinge. H. Dohrn, Die Dermaptera von Mexico; Staudinger. Neue griechische Lepidopt. Radochkovski, Megachile Dohrnii. Cornelius, Entom. Notizen. v. Prittwitz, Generationen und Winterformen Schles. Falter. Keller, Entom. Notizen. Kraatz, Berichtigung.

3. Stål, Hemiptera mexicana. Schneider, Reise nach Finmarken (Coleopt.). Staudinger, Die Arten der Lepidopteren-Gattung Ino. v. Heyden, Fragmente. Schultz, Noctua Milleri. v. Prittwitz, Das Seppsche Schmetterlingswerk. Rathke, Entwicklungsgeschichte der Insecten. Osten-Sacken, Entomol. Notizen.

4. v. Siebold, über Parthenogenesis. Stål, Hemiptera mexicana. Cornelius, Libellenzüge. Dietrich, zur Systematik der Schmetterlinge. v. Prittwitz, Winterformen und Generationen Schles. Falter. Hagen, Insecten in Sicil. Bernstein. Macklin, Acropteron geniculatum. Dietrich, Neue Käferarten. Vereinsangelegenheiten.

Beilage zu N°. 1—3 des 24er Jahrganges der Ent. Zeitung.
Deze bevat: Repertorium der 23 ersten Jahrgänge (von 1840 bis 1862) ausgearbeitet von M. Wahnschaffe.

Mei 1863.

Annuaire de l'Académie Royale des Sciences, des lettres et des Beaux-arts de Belgique, 1863. (Niets over entomologie).

Bulletins des Séances de la Classe des sciences de cette Académie (Année 1862).

(*Entom.*) *Inhoud:*

Synopsis des Agrionines (suite) par M. de Selys-Longchamps (pag. 196 en pag. 339.)

Bulletin de la Société Linnéenne de Normandie, vol. I—VII. Année 1855—1862.

(*Entom.*) *Inhoud:*

Notice sur une galle de chêne, par M. Renon. — Vol. 2 p. 43.

Énumération des Coléoptères de la Seine inférieure par M. Em. Mocquerys. — Vol. 2 p. 77 – 288.

Observations sur un Staphylinide nouveau pour la faune Française (*Diglossa mersa* Halid.), par A. Fauvel. — Vol. 5. p. 93.

Note sur les espèces du genre *Tragophlaeus* Mann, par M. René de Mathan. — Vol. 5. p. 100.

Synopsis des espèces Normandes du G. *Micropeplus* Latr. par M. A. Fauvel. — Vol. 5 p. 248.

Catalogue des insectes recueillis à la Guyane Française par M. E. Déplanche. — Vol. 5 p. 299. Vol. 6 p. 128, 165.

Liste de Coléoptères (Staphylinides) nouveaux pour la faune Française, par M. Fauvel. — Vol. 6 p. 16.

Coléoptères de la Nouvelle Calédonie, par M. A. Fauvel. — Vol. 6 p 120.

Verhandlungen der K. K. zoologisch-botanischen Gesellschaft in Wien. Jahrg. 1862. XII Band.

(*Entomol.*) *Inhoud:*

Schaufuss' Beschreibungen von *Sphodrus modestus*, *S. gracilipes* und *Donacaea macrocephala*.

Frauenfeld, über unterirdisch lebende Spinnen und Fische.

K. von Brunner, Verzeichniss der Orthopteren von der Novara Expedition. p. 87.

F. Löw, Beiträge zur Kenntniss der Rhynchoten. p. 105.

C. Felder, Verzeichniss der Macrolepidopteren der Novara-Expedition. p. 473.
F. Brauer, Über Hypodermen-Larven. p. 505.
F. Keyserling, Beschreibung einer neuen Spinne. p. 539.
A. Rogenhofer, Beitrag zur Kenntniss von *Mantispa Styriaca*, Poda. p. 583.
L. Mayer, Myrmecologische Studien. p. 649.
J. Egger, Dipterologische Beiträge. p. 777.
Fr. Brauer, *Cephenomyia Ulrichii*, die Rachenbremse des Elennthieres. p. 973.
G. Ritt. von Frauenfeld, Beitrag zur Insektengeschichte. p. 1171.
A. Rogenhofer, Drei Schmetterlings-Metamorphosen. p. 1223.
Fr. Brauer, *Therobia*, eine neue Gattung aus der Familie der Oestriden. p. 1231.
Dr. J. Egger, Dipterologische Beiträge. p. 1233.

Junij 1863.

Schriften der K. physikalisch-ökonomischen Gesellschaft zu Königsberg. Jahrg. 1—3.

(*Entom.*) *Inhoud :*

Jahrg. 1.

Anatomisch-physiologische Untersuchungen über dem Athmungsprozess der Insekten, von H. Rathke. p. 99.
Erster Nachtrag zum neuen Verzeichniss der Preussischen Käfer, von Dr. Lentz. p. 139.

Jahrg. 2.

Die Hymenopteren der Provinz Preussen, von G. Brischke. p. 1. et 97.
Über *Bruchus rufimanus*, von Kornicke. Sitzungsb. p. 5.
Über die frühern Zustände von *Microdon mutabilis*, von Elditt. Sitzungsb. p. 9.
Derselbe, über *Haemonia Equiseti*. Sitzungsb. p. 11.

Jahrg. 3.

Die Hymenopteren der Prov. Preussen, von Brischke p. 1.

Die Macrolepidopteren der Prov. Preussen, von Dr. Schmidt p. 62.

Myrmicophila Acervorum Panz. ein für die preuss. Insekten-Fauna neues Thier, von H. L. Elditt. p. 193.

Beobachtungen über die Arten der Blatt- und Holzwespen. p. 204.

Annales de la Société Entomologique de France, 4e Série, Tome 2ème.

Inhoud:

De Marseul, Supplément à la monographie des Histérides, suite p. 5—49, p. 437—517, p. 669—703.

Chevrolat, Clytides du Brésil. p. 49.

Schaum, *Damaster Fortunei.* p. 68.

de Sauley, *Megarthrus Bellevoyei.* p. 69.

Aubé, *Ischoglossa depressipennis* etc. p. 71.

Gautier des Cottes, *Paederomorphus pedoncularius* etc. p. 75.

Reiche, Notes synonymiques sur des Coléoptères. p. 79.

Fauvel, Aleochariens français nouveaux ou peu connus et larves de *Phytosus* et *Leptusa.* p. 81.

Coquerel (Ch.) et Mondière, Larves de Diptères développées chez l' homme au Sénégal. p. 95.

Ch. Coquerel, Larves des *Scarites madagascariensis*, *Panagaeus festivus* et *Macrotoma corticina.* p. 104.

Bigot, Diptères nouveaux de la Corse. p. 109.

Haliday, Deux Chalcidites nouveaux. p 115.

Sichel, Observations hyménopterologiques. p. 119.

Signoret, Hémiptères de Cochinchine. p. 123.

Bellier de la Chavignerie, Lépidopt. nouveaux d' Espagne. p. 127.

H. Lucas, Sur la *Perisphaeria glomeriformis.* p. 130.

H. Lucas, Sur le *Diastrophus Rubi* p. 369 — Sur l'*Acridium albipes*, de Geer. p. 373.

Signoret, Hémipt. nouveaux ou peu connus, trouvés en Corse. p. 379.

Guenée, Observations sur l'emploi du Nécrentome p. 381.

Berce, Lépid. nouveau, *Naclia servula*, trouvé en France p. 386.

Aubé, Deux esp. nouvelles d'*Hypoborus*. p. 387.

Thomson, Catalogue des Lucanides de sa collection et description d'espèces nouvelles. p. 389.

Chevrolat, Descriptions de Clytides Américains. p. 517.

H. Deyrolle, Deux Buprestides nouveaux, *Chrysochroa Castelnaudi* et *Colobogaster Desmarestii*. p. 537.

Reiche, Espéces nouv. de Coléopt. app. à la Faune circa-méditerranéenne p. 539.

Fairmaire, Miscellanea entom. 5e partie. p. 547.

Laboulbène, Descript. de plusieurs larves de Coléopt. p. 559. Helminthes parasites du genre *Mermis*, sortis du corps du *Gryllus domesticus* et du *Dytiscus marginalis*. p. 576.

Signoret, Hémipt. nouveaux du Pérou. p. 579.

Stål, Note sur le Catal. des Homoptères du Museum Britt. p. 589.

Sichel, *Hylotama formosa*, *Conops vittata*. p. 595.

M. Girard, Indication et discussion d'un nouveau caractère générique du genre *Hemerobius* et description de 2 esp. de la Nouv. Calédonie. p. 597.

Bellier de la Chavignerie, Variétés constantes de divers Lépidoptères, observés en Corse. p. 615.

Migneaux, Notice nécrologique sur Cam. Jacquelin du Val. p. 617.

Peragallo, Remarques relatives aux moeurs des Lucioles. p. 620.

Brisout de Barneville, Monographie du genre *Gymnetron*. p. 625.

Julij 1863.

Berliner Entomologische Zeitschrift. 7er Jahrg. 1es & 2es Heft.

Inhoud:

gebiet von L. von Heyden; Phytoecia albovittigera et fuscicornis L. Heydn.

Die neue aufgeführten Gattungen und Arten meines Formiciden-Verzeichnisses, nebst Ergänzung einiger früher gegebenen Beschreibungen von Julius Roger.

Oeffentliche Erklärung gegenüber den Arbeiten des H. v. Motschulsky, insbesondere seinen études entom. XI, eingeleitet von Dr. G. Kraatz.

Über Pseudo-Diagnosen und Pseudo-Beschreibungen von H. Schaum.

Einige Worte über die Benutzung der öffentliche Sammlungen von Dr. G. Kraatz.

Über die Theorie von der Umbildung der Species.

Über einige an Nadelhölzern lebende Käfer von M. Wanschaffe.

Über Telmatophilus, Byrrhiden etc. von Th. Kirsch.

Über Balaninus ochreatus var. von W. Fuchs.

Über Dichthadia Gerst. von Schaum.

Sammelberichte. Zeitschriftschau. Neuere Literatur.

Verzeichniss der Formiciden-Gattungen und Arten von Julius Roger.

Inhaltsverzeichniss der Berliner entom. Zeitschrift, Jahrgang I—VI, zusammengestellt von Max Wahnschaffe.

Annales de la Société entom. Belge. Tome sixième.

Inhoud.

Orgy(i)a Ericae, par M. le docteur Breyer.

Roeslerstammia assectella, moeurs de la chenille par M. le docteur Breyer.

Notes d'une excursion à Fondeleffe, par M. E. Fologne.

Catalogue des Staphyliniens de Belgique, par M. Aug. Tennstedt.

Des espèces monomorphes et de la parthénogénèse chez les insectes, par M. le docteur Breyer.

Catalogue raisonné des Orthoptères de Belgique, par M. Edm. de Selys-Longchamps.

Addition au catalogue des ins. Odonates de la Belgique, par M. Edm. de Selys Longchamps.

Observations sur quelques Lépidoptères observés en Belgique, par M. E. Fologne.

Notes sur quelques Lepidoptères observés en Belgique, par M. E. Fologne.

Journal of the proceedings of the Linnean Society VI. 24—26.

(*Entom.*) *Inhoud.*

N°. 24.

On the abnormal Habits of some Females of the Genus *Orgyia*. By H. T. Stainton.

Catalogue of the Heterocerous Lepidopt. Insects collected at Sarawak in Borneo by Mr. A. R. Wallace. — By Francis Walker. (*Continued*).

N°. 25.

Catalogue of Hymenopterous Insects collected by A. R. Wallace in the Islands of Mysol, Ceram, Waigiou, Bouru and Timor. By Frederick Smith.

N°. 26.

Catalogue of the Heteroc. Lepid. enz. Vervolg van N°. 24.

On the early Stages of Development of Orthopterous Insects. By Andrew Murray.

Augustus 1863.

Bulletin de la Société impériale des Natur. de Moscou. Année 1862, N°. 2, 3 et 4.

(*Entom.*) *inhoud.*

N°. 2.

Sur quelques Hyménoptères nouveaux ou peu connus par Octave Radochkoffsky (suite) avec 1 planche.

N°. 3.

Beiträge zur näheren Kenntniss der Staphylinen Russlands von J. Hochhuth.

Erste Fortsetzung zu meinen Symbola ad Faunam Hymenopterologicam Mosquensem, von Dr. Ph. Assmus.

N°. 4.

Matériaux pour servir à l'étude des Carabiques, par le Baron de Chaudoir. 3e partie.

Entomologische Mittheilungen von A Becker.

Report of the Commissioner of Patents for the year 1861. Agriculture — Washington.

Daarin.

On the destruction of noxious insects by means of the Pyrethrum Willemoti, Duchartre. — Translated from the French by C. Willemot.

Entomology and its relations to the vegetable productions of the soil with reference to both destructive and beneficial insects. — By S. S. Rathvon.